

obzornik

glasilo delovne skupnosti

Zelena luč za investicije

Skladno s srednjeročnim načrtom razvoja so bile lani v Brestu dogovorjene in sprejete tri pomembne investicijske naložbe in sicer:

- rekonstrukcija in modernizacija Tovarne pohištva Stari trg,
- rekonstrukcija in modernizacija Tovarne pohištva Cerknica,
- rekonstrukcija stare tovarne ivernih plošč v kapacitete ognjevarnih plošč.

S temi investicijami bomo dosegli dva pglavitna cilja našega prihodnjega razvoja: modernizacijo sedanjih proizvodnih kapacitet in nadaljevanje prestrukturiranja proizvodnje, s katerimi bi zmanjševali delež proizvodnje pohištva. Dejstvo je, da smo pri uresničevanju srednjeročnega programa investicijskih naložb v enoletni zakasnitvi predvsem zaradi dveh objektivnih razlogov:

— vprašanja zagotovitve lastnih sredstev in ustreznih zunanjih virov financiranja (kreditna sredstva in sredstva sovlagateljev),

— težav pri pridobitvi ustreznih soglasij za uvoz opreme, saj je znano, da je ta postopek precej dolgotrajen.

Sedaj lahko ugotavljamo, da smo uspešno rešili vprašanje sredstev, pa tudi uvoznih soglasij in strokovne službe intenzivno delajo na izpeljavi investicij.

Tako je investicija v Tovarni pohištva Stari trg že v neposredni izgradnji, medtem ko za ostali dve investiciji pripravljamo pogodbe z izvajalci del in z dobavitelji opreme. Investiciji v pohištvene kapacitete bodo predvidoma končane že ob koncu letošnjega leta, medtem ko bo investicija v ognjevarne plošče začela s poskusno proizvodnjo konec prihodnjega leta.

V kratkih obrisih povzemamo glavne značilnosti omenjenih vlaganj:

TOVARNA POHIŠTVA STARI TRG

Predračunska vrednost investicije je 17.288.000 din; pretežno gre za naložbe v gradbene objekte. Glavni namen investicije je odpraviti prostorsko utesenjenost, ustvariti pogoje za sodobno organizacijo tehnologije, kot jo zahtevata že dosežena nova proizvodnja in konkurenčnost in s tem povečanje produktivnosti ter urejenih ekonomskih učinkov.

Proizvodnja kuhinjskega pohištva mora dobro slediti tržnim zahtevam, kar pomeni, da mora proizvodnja teči po elementih in polizdelkih. Na podlagi naročil kupcev pa se opravlja montaža in dokončno kompletiranje izdelkov. Takšna proizvodnja pa zahteva veliko proizvodnega prostora in z investicijo bo v prvi fazi rešeno tudi vprašanje prostora, kar bo z omenjeno tehnologijo kuhinjskega procesa proizvodnje pomenilo solidno osnovo za hitrejši in dinamični razvoj.

Proizvodnja se bo tako povečala za 151.000 elementov ali za indeks 120.

TOVARNA POHIŠTVA CERKNICA

Predračunska vrednost te investicije znaša 35.147.000 din; od tega je uvozna oprema 10.010 ali 1.300.000 nemških mark. Predvideno povečanje proizvodnje po rekonstrukciji je za 9 odstotkov. Osnovni cilji vlaganja so:

— ukinitvev nočnega dela žena kot zahteva odločba republiškega sekretariata za delo;

— dana bo osnova sodobni organizaciji tehnološkega procesa, s čimer bo dosežena višja stopnja produktivnosti dela;

— odpravljena bodo ozka grla v proizvodnji;

— večja konkurenčna sposobnost na tujih trgih.

REKONSTRUKCIJA STARE TOVARNE PLOŠČ V KAPACITETE ZA PROIZVODNJO OGNJEVARNIH PLOŠČ

Predračunska vrednost je 97.300.000 din in je nanjo vplivala

TITOVA POT JE NAŠA POT. To misel nas vseh so mladi ponesli našemu predsedniku. Sprejem zvezne štafete na Hudem vrhu

predvsem vrednost uvozne opreme. Z njo bomo dosegli:

— racionalno izkoriščanje proizvodnih prostorov, strojev in naprav v stari tovarni ivernih plošč v Cerknici (elektrika, para, voda, komprimiran zrak, cisterne za tekoče materiale, natresna postaja, žaga za obrez, gradbeni objekti in tudi kadrovskega potenciala) v višini 43 milijonov dinarjev;

— domačemu trgu bomo ponudili izdelke, ki je trenutno vezan izključno na uvoz;

— kvalitetno protipožarno zaščito objektov v ladjedelništvu in gradbeništvu (zlasti objektov splošnega družbenega standarda in strateških objektov);

— prestrukturiranje proizvodnje pohištvenih kapacitet;

— zaposlitev viška delovne sile, ki nastaja pri modernizaciji pohištvenih kapacitet in zagotavljanje socialne varnosti zaposlenih;

— hitrejši razvoj vzporednih dejavnosti pri domačih partner-

jih, ki bodo sodelovali pri oskrbovanju z reprodukcijskim materialom.

Tržna analiza kaže, da je bila dosedanja potrošnja teh plošč v Jugoslaviji v celoti vezana na uvoz, s tem da bi bila poraba mnogo večja, če ne bi bilo uvoznih restrikcij.

Ocenjeno sedanje povpraševanje v Jugoslaviji kaže, da bo proizvodnja ognjevarnih plošč v Brestu komaj zadovoljila domače povpraševanje. S poostrovanjem ognjevarnostnih predpisov pa bo nedvomno razmerje med ponudbo in povpraševanjem še večje, kar bo povzročilo pritisk na uvoz.

Kot je videti iz tega kratkega pregleda, ki je izveček iz elaborata, so ta vlaganja nujna za prihodnji razvoj Bresta in hkrati dajejo zaradi izboljšanja ekonomskih učinkov tudi osnovo za investicije v ostalih temeljnih organizacijah.

D. Mlinar in P. Oblak

Spremembe srednjeročnega plana

Že pri sprejemanju letošnjega letnega plana je bilo v razpravah večkrat poudarjeno, da letni plan zlasti pri investicijskih vlaganjih ni povsem skladen z dejanskim uresničevanjem srednjeročnih ciljev. Zato je bilo tudi sprejeto dopolnilo, ki zavezuje, da se v tem letu lotimo spremembe srednjeročnega programa.

V začetku maja je bila ta zadeva sprožena na strokovnem kolegiju. Ker so največja odstopanja nastala pri investicijah, je bil tudi dan največji poudarek temu vprašanju. V grobem lahko ugotovimo, naj bi bile spremembe naslednje:

— Uresničevanje investicij že sedaj kasni za eno do dve leti in bo potrebno ustrezno premakniti

terminski načrt investiranja; zato bo srednjeročni načrt obsegal obdobje do leta 1983.

— Predračunske vrednosti niso več ustrezne za vsa vlaganja. To je delno posledica tega, da je bil srednjeročni program izdelan na osnovi cen iz leta 1975, delno pa zaradi nadrobnejših izračunov.

— Vključiti bo treba nekatere nove naložbe, za katere je bilo ugotovljeno, da jih moramo dodatno vnesti v načrt oziroma se vključujejo v zastavljeno smer prestrukturiranja proizvodnje.

Vse te spremembe sedaj obravnavajo strokovne službe, ki bodo izdelale tudi osnutek sprememb in dopolnitev za javno razpravo.

L. Oblak

V okviru zastavljenih ciljev

GOSPODARJENJE V PRVEM LETOŠNJEM TROMESEČJU

PROIZVODNJA V OKVIRU PLANA

Za celotno delovno organizacijo je bil plan skoraj v celoti izpolnjen, saj je odstopanje samo 0,3 odstotka, kar lahko pripišemo tudi drugačni strukturi proizvodnje. Večja nihanja so med temeljnimi organizacijami in kot posledica tega tudi nihanja pri proizvodnji po skupinah izdelkov. Najbolj so presegli plan v Tovarni pohištva Cerknica, ki ima indeks 27,2. Vendar je to preseganje razumljivo, če upoštevamo, da bo v času predvidene rekonstrukcije proizvodnja manjša. Nekoliko nad planom (26 odstotkov) je Tovarna lesnih izdelkov Stari trg, nekaj pod planom pa Tovarna pohištva Martinjak in Tovarna ivernih plošč Cerknica, kar kaže na to, da ni bilo večjih zastojev v proizvodnji. Večje odstopanje je v Tovarni pohištva Jelka Begunje zaradi pomanjkanja hlodovine in v Tovarni pohištva Stari trg, kjer je vzrok struktura proizvodnje, saj delež novih proizvodov ni takšen kot je bil planiran. Nizko doseganje (19,4 odstotka) pa je v Tovarni oblaženega pohištva zaradi uvajanja nove proizvodnje in manjšega števila zaposlenih.

V strukturi proizvodnje se je delež primarnih izdelkov povečal glede na enako lansko obdobje od 29,2 odstotka na 30,8 odstotka, vendar je ta delež še vedno manjši od planiranega.

PRODAJA NEKOLIKO ZAOSTAJA ZA PROIZVODNJO

Za prvo tromesečje je predvidene približno 23 odstotkov realizacije letnega plana, izpolnjena pa je bila z 20,1 odstotka. Na to je vplivala predvsem prodaja pohištva, tako da so finalne temeljne organizacije za 4 do 10 odstotkov pod predvideno dinamiko. Zastoj v prodaji pohištva je nastal na domačem trgu, pa tudi v izvozu, prizadel pa je tudi celotno jugoslovansko pohištveno industrijo. Zastoj se kaže kot posledica premajhne izgradnje stanovanj v preteklem letu. Manjše indekse izkazuje predvsem Tovarna pohištva Stari trg (17,2 odstotka), kjer je vzrok v strukturi prodaje, saj so v glavnem prodajali staro kuhinjo Vega-74 S in v Tapetništvu (13,2 odstotka), kjer pa bo potrebno razširiti proizvodni program. Večje težave so nastopile tudi v Tovarni pohištva Jelka Begunje ob zamenjavi proizvodnega programa.

Nasprotno beležimo pri prodaji primarnih proizvodov ugodno konjunkturo pri žaganem lesu, pa tudi pri ivernih ploščah, zato sta Tovarna lesnih izdelkov Stari trg in Tovarna ivernih plošč Cerknica plan presegli. Na to sta vplivala prepoved uvoza ivernih plošč in večje povpraševanje od ponudbe pri žaganem lesu.

V izvozu je bil plan dosežen z 18,7 odstotka in je tudi pod re-

alizacijo iz prvega tromesečja preteklega leta. Sorazmerno nizke cene na tujih trgih ter premajhne izvozne stimulacije zavirajo večji izvoz, zato izvozna usmerjenost temeljni organizaciji ne omogoča rentabilnega poslovanja.

OBRATNA SREDSTVA — PORAST ZALOG

Pri obratnih sredstvih je viden porast zalog surovin, nedovršene proizvodnje in gotovih proizvodov. Medtem, ko je pri surovinah in nedovršeni proizvodnji v glavnem vzrok v višjih cenah, po katerih so vrednotene zaloge ter v večjem obsegu proizvodnje, pa je zaradi manjše prodaje v finalnih temeljnih organizacijah opazen tudi fizični porast zalog gotovih proizvodov. To povečanje obratnih sredstev je delno pokrito na račun manjših terjatev do kupcev in večjih obveznosti do dobaviteljev, kar na drugi strani povzroča težave z likvidnostjo.

FINANČNO POSLOVANJE — OSTANEK ČISTEGA DOHODKA POD PLANOM

Periodični obračun za prvo tromesečje je težko primerljiv z letnim planom, ker je vpliv sezonskih gibanj na trgu s pohištvom prevelik, medtem ko za lansko enako obdobje ni mogoča primerjava zaradi sprememb predpisov. Glavni kazalci so za celoten Brest naslednji:

	v 000 din		
	plan 1978	do-seženo v I. tromesečju	indeks
Celotni prihodek	1.073.163	254.959	24
Skupni dohodek	358.099	87.199	24
Čisti dohodek	231.360	55.287	24
Ostaneček čistega dohodka	36.397	3.078	8

Medtem ko so prve tri kategorije delitve dohodka v okviru plana, pa je veliko odstopanje pri ostanku čistega dohodka, na kar je vplivala tudi izguba v dveh temeljnih organizacijah (Tovarna pohištva Stari trg in Tovarna pohištva Jelka Begunje).

Ker je potrebno pred oblikovanjem sklada skupne porabe prej pokrivati posojilo za nerazvita področja, za rezerve in za neposredno svobodno menjavo, je uspelo oblikovati sklad skupne porabe samo Tovarni lesnih izdelkov Stari trg, Tovarni ivernih plošč Cerknica in Skupnim dejavnostim. Pri skladu skupne porabe je nastala tudi sprememba, ker moramo v prihodnje iz tega naslova financirati topli obrok. Po doseženih rezultatih to obveznost pokriva samo Tovarna lesnih izdelkov Stari trg.

OSEBNI DOHODKI — V SKLADU S PLANOM

Osební dohodki so se povečali glede na lansko enako obdobje za 17 odstotkov, s tem, da je največje povečanje v Tovarni Jelka Begunje, kjer so bili osebni dohodki sorazmerno nizki. Tako je znašal povprečni osebni dohodek v letošnjem prvem tromesečju 4.546 dinarjev, kar je glede na planirane 99 odstotkov. Tudi po temeljnih organizacijah so osebni dohodki rasti v skladu s planom.

L. Oblak

Brest in lesna industrija lani

Posredujemo nekaj podatkov o lanskem gospodarjenju v slovenski lesni industriji.

Primerjava je s podatki za leto 1976, kot vir pa smo uporabili podatke poslovnega združenja LES Ljubljana. Primerjali bomo Brestovo poslovanje s poslovanji naslednjih sedmih sorodnih delovnih organizacij: ALPLES Železniki, JAVOR Pivka, KLI Logatec, MARLES Maribor, MEBLO Nova Gorica, NOVOLES Novo mesto in STOL Kamnik.

PROIZVODNJA

O sami proizvodnji nimamo podatkov, vendar lahko iz posameznih virov sklepamo, da je bila v vseh delovnih organizacijah nekoliko višja od prejšnjega leta.

DOHODEK

V slovenski industriji se je dohodek povečal v primerjavi z letom 1976 za indeks 132. Brest ga je povečal za indeks 114 in je med primerjanimi delovnimi organizacijami na sedmem mestu in sicer pred Alplesom, ki je na zadnjem mestu z indeksom 109. Na prvem mestu je STOL Kamnik z indeksom 179, na drugem je Javor, tretje in četrto mesto si delita Marles in Novoles, oba z indeksom 139, na petem mestu je KLI in na šestem — pred Brestom — je MEBLO z indeksom 123.

PODJETNIŠKA AKUMULACIJA

Podjetniška akumulacija (ostanek čistega dohodka, povečan za amortizacijo) se je v slovenskih merilih povečala za indeks 132. Brest je med temi osmimi organizacijami na petem mestu z indeksom 140, na prvem mestu je MEBLO z indeksom 162, kar je vsekakor vpliv povečane amortizacije zaradi nove iverke, na zadnjem mestu pa je Alples z indeksom 89.

ZALOGE

Primerjava vseh zalog (surovine, material in drobni inventar, gotovi izdelki in trgovsko blago) nam pokaže, da so se v lesni industriji povečale za indeks 131. Brest je na povprečju z indeksom 131. Glede na porast vrednosti zalog v celotnem prihodku v primerjalnem letu z letom 1976 je med primerjanimi delovnimi organizacijami Brest na četrtem mestu z indeksom 108; na prvem

Konec na 3. strani

Začetek rekonstrukcije — gradbena dela v TP Stari trg

Odlikovani Brestovci

OB DELAVSKEM PRAZNIKU SLAVNOSTNA SEJA SKUPNEGA DELAVSKEGA SVETA

V okviru praznovanja Dneva Osvobodilne fronte in delavskega praznika — 1. maja je bila tudi slavnostna seja Brestovega skupnega delavskega sveta, ki je bila v novi, prijetni delavski restavraciji v Podskrajniku.

V uvodni besedi je namestnik predsednika skupnega delavskega sveta Branko Klešnik orisal pomen praznikov, ki jih praznujemo v aprilu in maju ter poudaril tesno povezanost vseh teh jubilejev z graditvijo in rastjo našega gospodarstva ter z oblikovanjem novih, socialističnih samoupravnih odnosov v širši družbeni skupnosti in v delovni skupnosti Bresta. Zatem je na kratko orisal sedanji Brestov trenutek in svoja razmišljanja sklenil:

»Takšni moramo ostati tudi v prihodnje: ustvarjalni, razgibani, vedno v koraku s časom.

Tako se razmišljanje v današnjem veže z jutrišnjim. Dolgoročni cilji o razvoju samoupravne družbe, čeprav jasni in nedvoumni, se prepletajo tudi s težavami. Od nas samih je odvisno, ali jih bomo premagali in si hitreje ustvarili humano samoupravno skupnost delovnih ljudi. Zato je treba vse sile usmeriti v reševanje sedanjih težav in jih obvladovati z vero v prihodnost.

Za dragocen Brestov prispevek k našemu gospodarskemu razvoju je predsednik Tito v lanskem oktobru odlikoval Brest z redom dela z zlatim vencem, tokrat pa še nekaj Brestovih delavcev, zaslužnih za njegovo strmo rast. Nedvomno pomenijo vsa ta odlikovanja lepo priznanje celotnemu Brestovemu kolektivu in obenem obvezo za še bolj usvarjalni in deloven jutrišnji dan.

V imenu predsednika republike je odlikovanja po krajšem nagovoru podelil predsednik skupščine občine Cerknica Janez Pakiž.

ODLIKOVANI SO BILI:

Z REDOM ZASLUG ZA NAROD S SREBRNO ZVEZDO:

STRLE JOŽE, TEKAVEC IVAN, TURK FRANC.

Z REDOM DELA S SREBRNIM VENCEM:

BAHUN KAREL, BEČAJ SLAVA, CASERMAN-FURLAN SLAVKA, KEBE-MAHNE MILKA, KEBE-VIDMAR MARA, KOČEVAR JOŽE, MIŠIČ BRANKO, MLINAR DANILO, OBREZA JOŽE, OGRINC VIKTOR, PIRMAN ALOJZ, PRIJATELJ SLAVKA, PRUDIČ ANICA, SRAJ JOŽE, TAVČAR JAKOB, ULE JOŽE, ZABUKOVEC ZDRAVKO, ZNIDARSIČ JANEZ.

Z MEDALJO DELA:

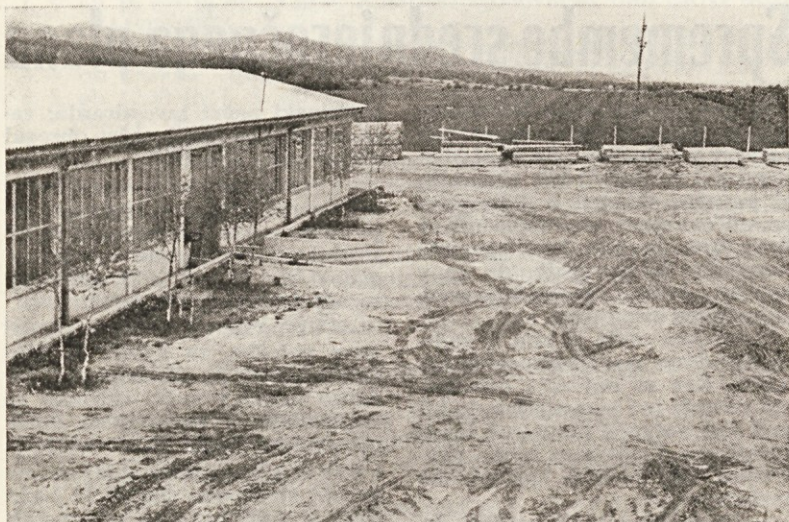
BAHUNEK MAJDA, BAVEC JOŽE, BRANISELJ JOŽE, BRENCÉ FRANCE, GODEJŠA-ROK JOŽEFA, ILERŠIČ EDVARD, KANDARÉ JANEZ, KOČEVAR VINKO, KOVAČ-PERUŠEK FRANČIŠKA, LOVKO BERNARDA, LOVŠE IVAN, MAHNE ANTON, MARTINCIČ LADO, MEKINDA JOŽE, MILER-KRANJC JOŽA, MRAMOR ALOJZ, PALČIČ JANEZ, RUDOLF ANICA, SUŠANJ-JANEŽIČ AMALIJA, ŠKARJA ANTON, ŠTRITOF STANE, URBAS ANTON, VOVK ANTON.

V imenu odlikovancev se je za ta priznanja zahvalil dolgoletni Brestovec FRANCE TURK.

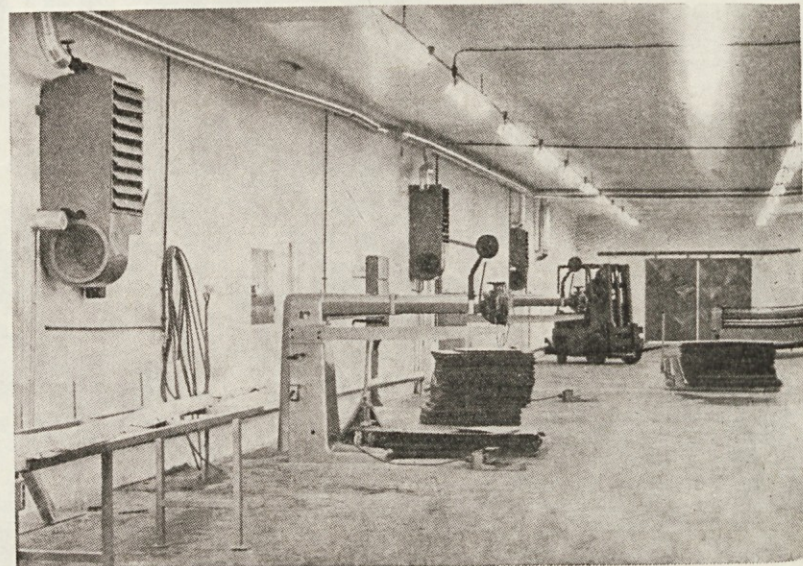
V drugem delu slavnostne seje se je s prijetnim nastopom znova predstavil moški pevski zbor TABOR iz Cerknice.

Po končani seji so si vsi prisotni ogledali nove proizvodne prostore za tapetništvo v Podskrajniku.

B. Levec

Prdvideno mesto za novo kotlovnico na JELKI

Preurejanje stare žage na Marofu za novo proizvodnjo

Še vedno pri izhodiščih?

ZNOVA O SEDANJI IN PRIHODNJI ORGANIZIRANOSTI SOZD SLOVENIJALES

Sredi aprila je bilo v Ljubljani sklicano široko posvetovanje o vprašanih organiziranosti in učinkovitosti SOZD Slovenijales-proizvodnja in trgovina Ljubljana. Glavni namen sestanka je bil, da udeleženci ugotovijo trenutni organizacijsko-samoupravni položaj sestavljene organizacije in da analizirajo oziroma ocenijo izhodišča potrebnih sprememb kot jih je v svojih izčrpnih uvodnih besedah zbral in s tem predlagal predsednik poslovnega odbora dipl. ing. Franc Razdevšek.

Na sestanek so bili vabljeni člani delavskega sveta in poslovodnega odbora sestavljene organizacije, direktorji temeljnih organizacij, združenih delovnih organizacij, člani sekretariata sveta Zveze komunistov ter koordinacijskih svetov Zveze sindikatov in Zveze socialistične mladine SOZD. Vabilu so se odzvali tudi tovariš Roman Albreht in nekateri strokovni sodelavci iz okvira sestavljene organizacije.

V svojem obsežnem in razčlenjenem referatu je tovariš Razdevšek realno ocenil dosedanje vlogo sestavljene organizacije kot nepopolno in ugotovil, da smo se zadevnega samoupravnega in poslovnega organiziranja v letu 1974 — torej v letu nastajanja nove ustave in snovanja zakona o združenem delu — lotili v določeni zmedenosti oziroma z ne-

mirom in da smo od tedaj dalje iskali pravo smer, ki bi nas od zaključkov in deklaracij vodila k rezultatom.

Poudaril je, da smo, gledano širše, nekatere uspehe le dosegli in je naštel nekatere investicije, ki so nastale kot posledica dogovora o kar največjih naporih za povečanje izvoza oziroma na podlagi združevanja dela in sredstev zainteresiranih temeljnih organizacij: LIK KOČEVJE je zgradil proizvodnjo kolonialnega pohištva za izvoz, ALPLES dokončuje tovarno masivnega pohištva, TOVARNA V RADOMLJAH se modernizira, BREST CERKNICA je zgradil tovarno ivernih plošč, žagalnico in tovarno za oblažinjeno pohištvo ter se pripravlja na rekonstrukcijo dosedanjih obratov; dokončane ali pa v teku so še investicije v JELI ŠABAC, STILLESU SEVNICA, TOVARNI POHIŠTVA BREŽICE, LIGNOŠPERU BOSANSKI NOVI, KLI LOGATEC, STOLARNI DOBRPOLJE, SAVINJI CELJE, LESONITU ILIRSKA BISTRICA in tako naprej.

Posebej pomembno je to, da se zaradi skupno določene usmeritve v okviru sestavljene organizacije lažje poglobljeno in uspešno vodi dogovarjanje za srednjeročni načrt. Dodobra pa se je izkazala tudi delavska solidarnost, ko so posamezne delovne organizacije zašle v izgubo in so jim vse ostale priskočile na pomoč.

V nadaljevanju je obsodil zaprtost oziroma ozkost posameznih kolektivov kar zadeva njihov smisel za povezovanje in dogovarjanje ter skušal opredeliti glavna izhodišča za potrebne spremembe v okviru naše sestavljene organizacije, ki so po njegovem v naslednjem združevanju oziroma usklajevanju dela in sredstev:

— v razvoju proizvodnje na osnovi najmodernejše tehnologije, v smeri delitve dela, specializacije, cenejšje proizvodnje, medsebojnega dopolnjevanja, dokončevanja, oskrbe s surovinami, repromaterialom;

— pri blagovnem prometu — v skupnem marketingu, v skupnem osvajanju mednarodnih tržišč, na domačem trgu, skupni

izgradnji skladišč, razstavnih salonov, skupnem nastopu na sejnih, v propagandnih akcijah, osvojitve skupne blagovne znamke in s tem v zvezi dosti hitrejšim prenašanjem občutno večje prodaje združenih organizacij prek združene trgovine Slovenijales;

— na področju denarnega gospodarjenja, kajti brez združevanja sredstev ne bo mogoče uresničiti prej nakazanega in zato je treba takoj začeti z oblikovanjem interne banke;

— na področju skupnega zadovoljevanja določenih potreb — skupni pristop k računalništvu na poenotenih programih, skupno delovanje pri pridobivanju surovin — predvsem tropskega lesa, v skupnem nastopu v nerazvitih državah, pri izkoriščanju gozdov in razvijanju lesne predelovalne industrije;

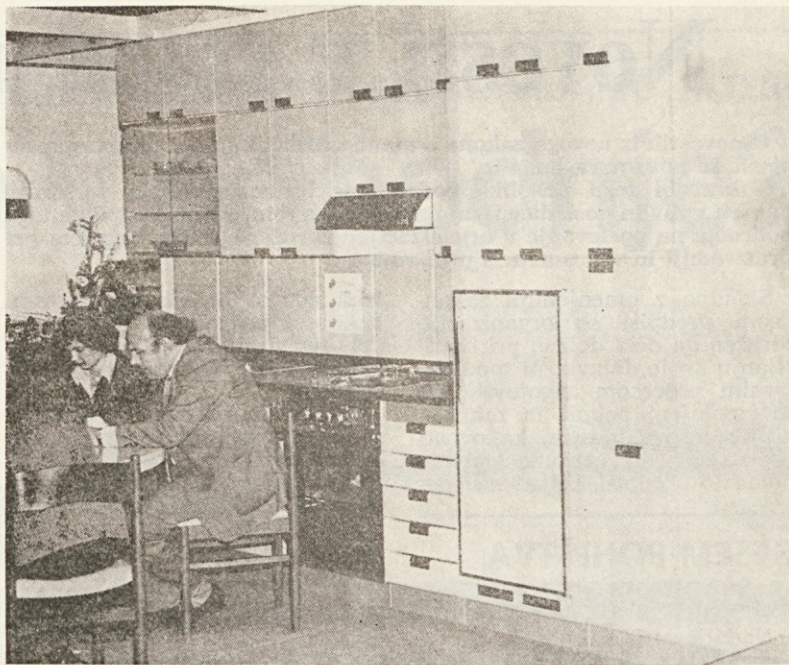
— končno tudi pri skupnem nastopu v vseh drugih oblikah zadovoljevanja potreb kot je počitniško in rekreativno delovanje, v športnih in drugih prireditvah.

Poudaril je, da bomo tako izgrajevali močan sistem, ki bo sposoben hitreje večati dohodek in akumulacijo; ta bo vsem delavcem v temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih, združenih v delovnih organizacijah, zagotavljal mnogo večjo ekonomsko in socialno varnost in lažje premagovanje določenih gospodarskih nihanj. Tako bo tudi hitreje napredovalo prestrukturiranje opešanih in neracionalnih ter nerentabilnih proizvodov. Da bi to dosegli, moramo to razčleniti v spremembah in dopolnitvah spoznanja o združevanju.

Posebno mesto je bilo posvečeno tudi odnosom med trgovino in proizvodnjo in ne bo odveč, če prepišemo to mesto iz uvodnih razmišljanj.

»Naslednje, kjer smo krenili naprej, je odnos med proizvodnjo in trgovino. Seveda moram takoj na začetku tega sestavka poudariti, da smo tu šele na samem začetku poti in da bo prav tem vprašanjem veljalo posvetiti še mnogo pozornosti. Mnogo se bomo morali še pogovarjati, da bodo odnosi vzpostavljeni tako celovito in dosledno, kot narekuje resolucija VIII. kongresa Zveze komunistov Slovenije in sploh smisel zakonodajnih določil. Doslej smo se vsa ta leta močno ukvarjali s temi vprašanji, dovolj je bilo napisanega, mnogo povedanega, samo zato, da smo storili prvi korak — odgovor je jasen — ta oreh je trd in najtežje se lomijo dosedanje prevladujoči in monopolni položaji.

Predolga doba in v času tehnokratizma in liberalizma izredno

Z Zagrebškega velesejma — nova Brestova kuhinja

protežirano stanje je v svoji inerciji tako krčevito, da so premiki kljub vsesplošnemu vrenju dokaj počasni. Res je sicer: ko se ozremo, vidimo, da se prav na tem področju v združenem delu ni dosti premaknilo in da smo mi nekakšni pionirji, ki zadevamo tudi na državno administrativne bariere, ki se prav tako počasi prilagajajo novemu stanju, ki ga ta povezanost in dohodkovna soodvisnost prinaša s seboj. Kljub temu pa se ne smemo ustaviti, kajti, če bomo vsi čepeli v mišjih luknjah in čakali na to, da bo vse gladko urejeno, bo preteklo preveč časa in velika volja, predvsem pri proizvodnji, za ta proboj bo usihala v prepričanju, da se pač samo govori in pleteniči, dejanskih premikov pa že tako ne more biti.

Podobno je bilo obdelanih tudi več drugih kritičnih točk naše sestavljene organizacije. Ob koncu referata je tovariš Razdevšek pozval k javni razpravi o izhodiščih oziroma k tvornemu delu in razpravi ob ustvarjanju spoznanja.

Zal poglobljene razprave ob referatu ni bilo. Tovariš Roman Albreht je prisotnim dal nekatera splošna navodila, opisal vlogo sestavljenih organizacij in opozoril na glavna načelna izhodišča, ki se jih je treba pri tem držati. V krajši razpravi je sodeloval tudi glavni direktor delovne organizacije Slovenijales-trgovina iz Ljubljane.

Verjetno tiči glavni razlog, da ni bilo dopolnilne ali spreminje-

valne razprave, v tem, da so udeleženci besedilo referata dobili šele tik pred sejo in bi tako lahko vsak izražal le svoja, na hitro izoblikovana stališča, kar pa je ob tako pomembnih zadevah neprimerno in tudi neprijetno. Tako je kljub ugotovitvi, da se je zbralo samoupravno in poslovno vodstvo temeljnih in delovnih organizacij, sestanek le izzvenel nekoliko v prazno.

Vendar naj ta ugotovitev ne moti. Pomembneje je, da je bila močno poudarjena potreba po določenih premikih v sestavljeni organizaciji in sicer po premikih, ki morajo temeljiti na dohodkovni povezavi. Kljub posameznim pripombam ali drugačnim gledanjem Bresta na nekatere podrobne rešitve si je naša delovna organizacija vsa leta doslej prizadevala premikati »voz« prav v omenjeno smer — seveda proučeno in zanesljivo.

Recimo, da smo v preteklih letih reševali obliko namesto vsebine in pri tem sicer tudi čutili potrebo po nekih, ne natanko opredeljenih vsebinskih spremembah. Zdaj pa je res nastopil skrajni čas (in tudi pogoji so dozoreli), da se lotimo in premaknemo vsebino. Vprašanja in smeri za njihovo reševanje smo si začrtali. Če bomo tudi tokrat ostali pri obliki, nam hote ali ne hote ostane le še ugotovitev, da nismo zreli za sestavljenjo organizacijo.

Z. Zabukovec

Sejem pohištva v Kopenhagenu

Ogledali smo si letošnji sejem pohištva in notranje opreme, ki je bil od 3. do 7. maja v danskem glavnem mestu. Na sejmu so razstavljale skoraj izključno skandinavske države: Danska, Norveška, Švedska in Finska; letos sta imeli nekaj razstavnih prostorov tudi Italija (spalnice) in Zahodna Nemčija.

Večji del razstavnega prostora, ki je obsegal dvanaest dvoran, je bil zaseden izključno s pohištvom iz masivnega lesa, bodisi s stoli in mizami ali pa z omarastim pohištvom.

Ni treba posebej poudarjati, da je bila večina razstavljenih izdelkov oblikovana tako kot se za svetovno znani skandinavski designe spodobi. Vsi vogali in robovi na mizah, stoli ter omarah so mehko zaobljeni in izredno kvalitetno obdelani. Še posebno oblikovno so poudarjeni spoji z elegantnim prehodom v naslon. Človek dobi prvi trenutek vtis kot da je »ulito«.

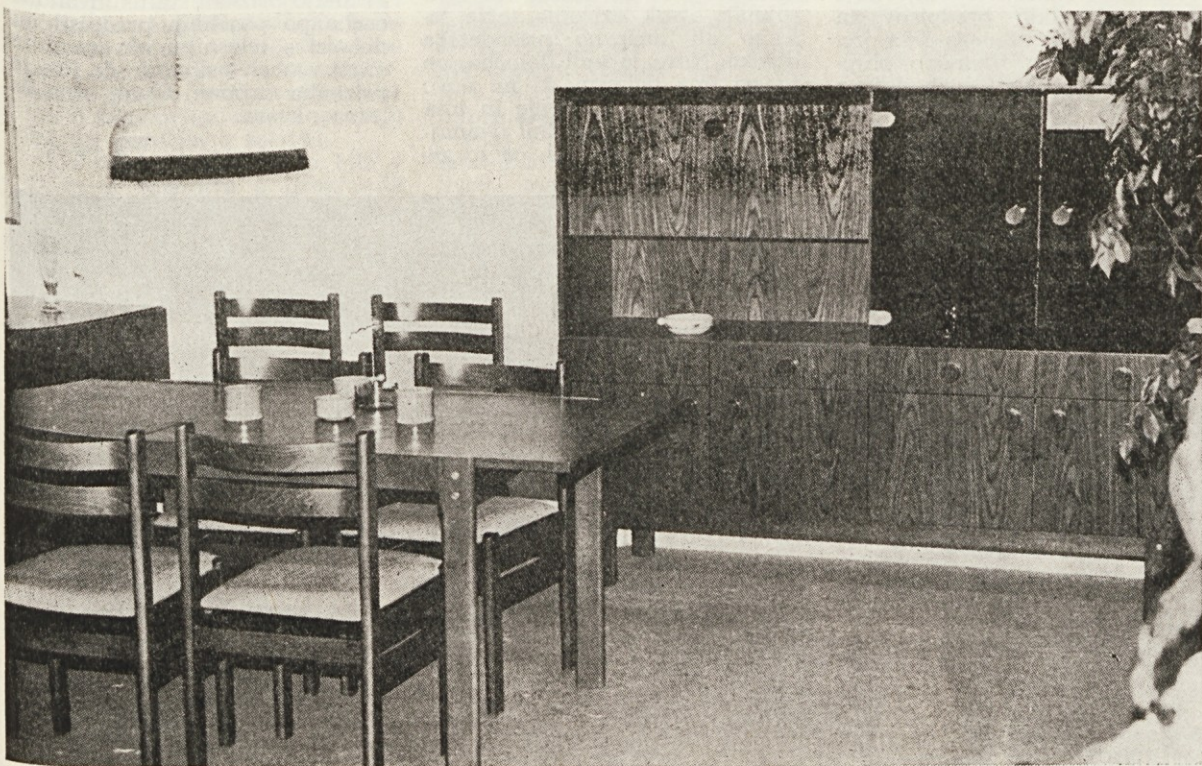
Največ razstavljenih stolov je bilo iz masivnega lesa iglavcev, zatem iz ukrivljenega vezanega lesa, kombinacije kovine in lesa, plastike ter iz masivnega lesa listavcev. Značilno je, da elemente stolov krivijo predvsem iz vezanega in manj iz masivnega lesa. Plastika se umika naravnim ma-

terialom in je v večini primerov dodana kot uporabni dodatek. Demontažni stoli se največkrat sestavljajo z inbus vijaki. Večina stolov je obdelana s prozornim lakom, tako da je tekstura lesa lepo vidna; seveda ne manjka tudi tradicionalne teak obdelave.

Jedilne mize so bile zvečine izdelane tako, da so imele masivno ploščo iz lesa (smreka). Takšna plošča, zlepljena iz letvic vzdolžno ali prečno kot nekakšna šahovnica, daje mizi estetsko in uporabno izreden videz, skoraj vse pa so tudi zložljive. Med drugimi je bilo razstavljeno tudi precej miz, ki so imele za podnožje navadno »mizarsko stolico« in ploščo. Tako je lahko »stolica« iz masivnega lesa ali kovinska, plošča pa masivna, zlepljena iz posameznih deščic.

Prikazano omarasto pohištvo je v bistvu predstavljalo sklop omarič, bodisi zloženih v višino 200 centimetrov in v poljubno širino, bodisi obešeno na steno. Seveda so to sestavljivi programi, ki si jih vsak kupec sestavi po svoje. Montaža je izredno hitra in preprosta, saj za to poskrbijo natančna izdelava in preprosti konstrukcijski spoji. Tudi pri njih prevladuje naravna barva smreke, pa tudi vse ostale svetle

Konec na 4. strani

Iz našega proizvodnega programa — jedilnica ZALA

Novosti v standardizaciji

O novostih iz novega zakona o standardizaciji smo v našem glasilu pisali že novembra lani.

Tokrat bi želel nekoliko podrobneje in neposredneje prikazati, kakšen vpliv in posledice imajo zakon in spremljajoči predpisi s tega področja na poslovanje v organizacijah združenega dela oziroma pri proizvodnji in v prometu s proizvodi.

Skladno z omenjenimi zakonskimi predpisi so organizacije združenega dela dolžne pri opravljanju svoje dejavnosti med delovnim procesom zagotoviti, da so izpolnjeni pogoji in zahteve, ki jih o značilnostih, kakovosti proizvodov, del oziroma storitev določajo predpisi, izdani na pod-

lagi zakona in sta nadzorovani kakovost proizvodov, storitev in del ter njihova usklajenost s predpisanimi lastnostmi in značilnostmi.

Preden da proizvod v promet, se mora organizacija združenega dela prepričati, ali proizvod ustreza pogojem in zahtevam, ki so določene s predpisi, izdanimi na podlagi tega zakona; to mora storiti pod pogojem in na način, ki ju določajo omenjeni predpisi.

Z zakonom je določeno, da si mora organizacija združenega dela za trajnejše proizvode, med katere sodijo tudi proizvodi pohištvene industrije, predno jih dá v promet, zagotoviti »poročilo o kvaliteti«, s katerim dokazuje usklajenost z lastnostmi in značilnostmi, določenimi v standardih.

Za kontrolo usklajenosti dejanskih in predpisanih kakovostnih lastnosti in za izdajanje poročila o kvaliteti je trenutno v Sloveniji usposobljena — in še to ne v celoti — samo Biotehniška fakulteta v Ljubljani. Kontrolno usklajenosti kvalitete proizvodov s predpisanimi lastnostmi in izdajanje ustreznega poročila o kvaliteti pa lahko opravlja vsaka organizacija združenega dela za svoje proizvode sama, seveda, če je za to ustrezno opremljena.

Strožji kriteriji za ugotavljanje usklajenosti kakovostnih značilnosti proizvodov s predpisanimi pa za tiste proizvode, za katere je zaradi določenih pogojev predpisano obvezno atestiranje. V to skupino proizvodov sodijo z našega področja trenutno samo oplemenitene in neoplemenitene iverne plošče.

Atestiranje proizvodov lahko opravljajo same organizacije združenega dela, ki so v Jugoslaviji registrirane za preizkušanje kakovosti proizvodov, ki izpolnjujejo zahtevane pogoje in ki jih za atestiranje pooblasti Jugoslo-

vanski zavod za standardizacijo.

Naslednja novost, ki jo prinaša novi zakon o standardizaciji je, da se sme proizvode, za katere je določeno s predpisom, izdanim na podlagi tega zakona (v to skupino sodijo tudi proizvodi pohištvene industrije), dajati v promet le, če so opremljeni s določenimi listinami in s tehničnim navodilom, če so na predpisan način deklarirani, označeni oziroma zaznamovani.

Demontažnim izdelkom pa mora biti poleg listin kot so garancijski list, tehnično navodilo s seznamom pooblaščenih servisov in deklaracijski list priloženo tudi navodilo za montažo.

Označbe in podatki na proizvodih in spremnih listinah morajo biti napisani v jezikih in pisavah jugoslovanskih narodov, to je v slovenskem, hrvaškem, srbskem in makedonskem jeziku.

Nekateri republiški predpisi pa zahtevajo celo, da morajo biti listine, ki spremljajo proizvod, pisane tudi v jezikih in pisavah tistih narodnosti, na katerem področju se proizvod prodaja.

Bistvena novost novega zakona o standardizaciji je tudi zahteva, da morajo organizacije združenega dela za nekatere trajnejše industrijske proizvode v enem letu od dneva uveljavitve novega zakona o standardizaciji določiti življenjsko dobo proizvodov ob normalni rabi po danih navodilih za ravnanje, začeti od dneva izteka garancijskega roka.

V tem času določene življenjske dobe pa so organizacije združenega dela obvezne zagotoviti servisne storitve in nadomestne dele. Po uredbi, ki je bila izdana od Jugoslovanskega zavoda za standardizacijo, sodijo v to skupino proizvodov, za katere je treba določiti življenjsko dobo in v tem času imeti zagotovljene nadomestne dele, tudi proizvodi pohištvene industrije.

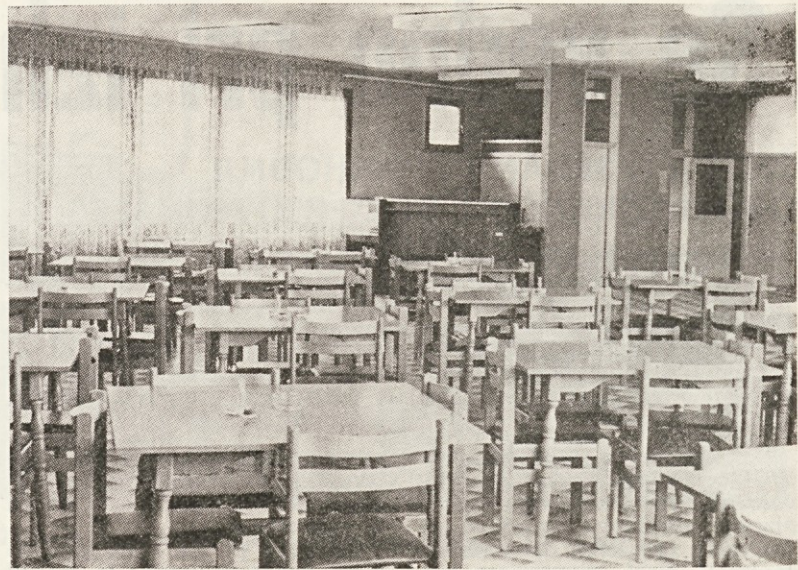
V okviru slovenske pohištvene industrije je bil tudi izdelan predlog minimalne življenjske dobe proizvodov oziroma dobe, za katero je treba zagotoviti nadomestne dele in pa predlog, kaj je nadomestni del.

Istočasno pa je bil Jugoslovanskemu zavodu za standardizacijo posredovan predlog, naj proizvodi pohištvene industrije ne bi bil v skupini proizvodov, za katere je treba določiti življenjsko dobo in v tem času imeti tudi zagotovljene nadomestne dele.

Če bo ta predlog na Zavodu ugodno sprejet, kar je precej verjetno, bo za proizvode pohištvene industrije potrebno imeti zagotovljene servisne storitve in nadomestne dele le za eno leto od dneva prodaje na drobno, če za te proizvode z zakonom določen garancijski rok.

Vsekakor zahteva izpolnjevanje novih zakonskih predpisov za organizacije združenega dela precejšnjo dodatno finančno obremenitev, ki se bo v prihodnje z doslednim upoštevanjem zakonskih predpisov še povečala.

K. Bahun

Menda najlepša — nova delavska restavracija v Podskrajniku

Novosti iz delovnih razmerij

VARSTVO PRI DELU

Delavec ima pravico, da odkloni delo, pri katerem mu grozi neposredna nevarnost za življenje ali za zdravje, če niso bili storjeni predpisani ukrepi za varstvo pri delu. Med nočnim delom ima delavec pravico do posebnega varstva in če niso zagotovljeni ustrezni pogoji za nočno delo, ga lahko tudi odkloni. V samoupravnem splošnem aktu je treba v skladu s samoupravnim sporazumom o združitvi v delovno organizacijo določiti, da delavec, ki opravlja delo oziroma naloge, pri katerih kljub varstvenim ukrepom lahko pride do poklicnega obolenja, opravlja takšno delo samo določeno dobo.

Delavke v delovnem razmerju imajo pravico do posebnega varstva med nosečnostjo, porodom in v zvezi z materinstvom. Delavci v temeljni organizaciji določijo s samoupravnim splošnim aktom v skladu s samoupravnim sporazumom o združitvi v delovno organizacijo tista dela, ki jih ženske zaradi varstva materinstva, še zlasti med nosečnostjo, ne smejo opravljati. Nova je določba zakona, po kateri je treba nosečnice, ki opravljajo dela oziroma naloge, ki so jim prepovedane, razporediti na drugo ustrezno delo oziroma naloge in pri tem ne smejo imeti manjšega osebnega dohodka kot na prejšnjem delu.

Prav tako je novost, da je za nadurno in nočno delo delavke, ki ima otroka od enega do treh let starosti, potrebno njeno izrecno soglasje. Pomembno novost predstavlja določba zakona, po kateri je treba zagotoviti ustrezno posebno varstvo materinstva tudi v primerih, ko delavka rodi dvojčka ali hkrati več živo rojenih otrok oziroma težje telesno ali duševno prizadetega otroka. Nova je tudi določba, po kateri ima delavka, ki na novo sklene delovno razmerje in ima otroka, ki še ni dopolnil dvanajstega meseca starosti, če to za-

hteva, pravico delati štiri ure dnevno do dvanajstega meseca otrokove starosti. V novem zakonu je uveljavljeno pri varstvu materinstva še nekoliko razširjeno pravilo in sicer, da je pravica, ki jih ima delavka — mati, deležen tudi oče otroka, če se tako z njo sporazume ali če delavka — mati umre ali zapusti otroka, pa tudi delavec, ki otroka neguje, če delavka — mati umre ali zapusti otroka.

Novi zakon o delovnih razmerjih določa, da uživa mladina (delavci pod 18 let starosti) v delovnem razmerju posebno varstvo in na tem področju ne prinaša posebnih novosti.

Nova je določba zakona, po kateri imajo delavci v temeljni organizaciji pravico in dolžnost, da v skladu s samoupravnimi sporazumi zagotovijo varstvo delovnih invalidov in drugih invalidnih oseb s tem, da se jim zagotovijo prekvalifikacija oziroma dokvalifikacija ter dela oziroma naloge, na katerih bodo lahko delali po prekvalifikaciji oziroma dokvalifikaciji. Delavec, pri katerem nastopi invalidnost, ima pravico opravljati svoje oziroma drugo ustrezno delo, če ga lahko opravlja glede na preostalo delovno zmožnost brez prekvalifikacije oziroma dokvalifikacije.

Organizacije združenega dela so dolžne zagotoviti možnosti za zaposlitve invalidnih oseb po njihovih sposobnostih. V primeru, ko imajo na voljo ustrezno delo, pa morajo dati pri izbiri prednost nezaposlenim invalidnim osebam, če ustrezajo njihove strokovne in druge zmožnosti zahtevam dela. Končno je nova tudi določba zakona, po kateri imajo pravico do povečanega letnega dopusta še do 5 delovnih dni tudi delavci, ki imajo priznan status invalidne osebe po posebnih predpisih in delavci s telesnimi okvarami in sicer v obeh primerih, če jim je priznana najmanj 60-odstotna telesna okvara.

A. Perčič

SEJEM POHIŠTVA V KOPENHAGNU

Nadaljevanje s 3. strani barve, ki naredijo dnevne sobe izredno svetle in prostorne. Pri tem pa ne smemo pozabiti, da imajo na Danskem vzdane garderobne omare.

Ogledali smo si tudi veliko trgovino s pohištvom in notranjo opremo IKEA. To je pravzaprav prodajno središče, po tlorisu enako našemu centralnemu skladišču gotovih izdelkov v štirih nadstropjih. Ves nakup pohištva je tam zelo preprost. Sredina etaže je namenjena razstavnemu prostoru, ostali prostor do sten pa je veliko regalno skladišče razstavljenih izdelkov. Pri vходу vzameš katalog-cenik, izbereš med razstavljenimi izdelki in greš iskat v skladišče. Ko dobiš zapakiran izdelek, ga na vozičku pripelješ do blagajne in plačaš. Na voljo so tudi arhitekti, ki svetujejo tudi pri nakupu ostale stanovanjske opreme. Pri tem načinu prodaje pa velja, da je čim več pohištva zložljivega.

Letošnji sejem pohištva v Kopenhagenu je nakazal nove smeri v oblikovanju in izdelavi pohištva in sicer takšnega, ki ima vgrajenega čimveč pristnega lesa.

O tem velja razmisлити tudi pri nas. Pa ne toliko o pristnem lesu, bolj o oblikovanju naših novih izdelkov, če hočemo še naprej uspešno poslovati.

M. Kusič

NAŠI LJUDJE

Čprav smo že navajeni, da v tej rubriki predstavljamo starejše Brestovce, tokratnemu ni tako. Moj sogovornik je bil namreč iz mlajše generacije. To je **Tone Braniselj**, strojnik v kotlovnici Tovarne pohištva Cerknica. Prej je bil zaposlen na Transavtu v Postojni, ker pa je bila služba predaleč, se je odločil za Brest. Delal je v proizvodnji, nato kot voznik viličarja in končno na tem delovnem mestu, kjer je še sedaj.

O tem, kakšno je njegovo delo in kakšne delovne zahteve, ki jih vsak dan opravlja, mi je povedal:

»Delo strojnika se zdi povprečnemu opazovalcu zelo preprosto. Toda temu ni tako. Vseskozi me spremljata nekakšen strah in negotovost; posebno je bilo tako na

začetku, ko sem prevzel to delo. Sicer se z izkušnjami polagoma izgubljam. Kljub temu pa še vedno ostaneta napor in velika odgovornost. Poleg dela pa nas vedno spremlja ropot, velika temperatura in plini. Vendar, če pa pogledamo nekoliko nazaj, so se pogoji za delo zelo izboljšali.«

Kaj pa delovni odnosi?

»Ja,« se je zasmel Tone, »odnosi pa so zelo dobri. Čeprav imamo delo razdeljeno, si med seboj pomagamo. Saj drugače tudi ne gre. Pri nas namreč delo ni takšno kot v drugih enotah. Takrat, ko ostali člani kolektiva počivajo, moramo mi krepko prijeti za delo. To je popravilo naprav, ki so nujno potrebne, če hočemo, da bi delo teklo kot želimo. Za to pa je potrebno sodelovanje, složno delo.«

In kako je z nagrajevanjem po delu?

»O tem ne bi rad govoril, vendar menim, da so te stvari še premalo urejene. Še vedno so prevelike razlike med sorodnimi delovnimi mesti, še vedno plačujemo delovno mesto, ne pa delo.«

Najin pogovor se je še nadaljeval. Med drugim mi je tudi povedal, da sta si z ženo ustvarila primerno stanovanje. »Dobila sva nekaj kredita pri temeljni organizaciji, kar pa še zdaleč ni bilo dovolj. Toda, če ima človek voljo, se dajo vse težave premagati.«

In kakšne so tvoje želje?

»Želja je veliko, toda najvažnejše je, da bi bil še naprej zdrav ter da bi še naprej tako dobro gospodarili, s čimer si bomo zagotovili še boljše življenje.«

V. Žnidaršič

S seminarja za novo sprejete člane Zveze komunistov

PREDSTAVLJAMO INTERESNE SKUPNOSTI • PREDSTAVLJAMO INTERESNE SKUPNOSTI • PREDSTAVLJAMO INTERESNE SKUPNOSTI

Izobraževanje-kako v prihodnje?

Tudi tokrat smo imeli nekoliko težav pri organizaciji razgovora, s katerim naj bi predstavili delo občinske izobraževalne skupnosti in poglobljena vprašanja v zvezi z izobraževanjem v naši občini.

Sogovorniki so bili: Janez MELE, dosedanji predsednik skupščine skupnosti, Marija LAVRENCIČ, dosedanja predsednica izvršnega odbora skupnosti in ravnateljica osnovne šole v Cerknici, Jože ŠTRITOF, ravnatelj osnovne šole v Starem trgu, Rudi MLAKAR, član odbora celodnevne šole v Starem trgu in Franc TURŠIČ, organizator izobraževanja na Brestu.

Zal ni bilo vseh vabljenih — nekaterih predsednikov organov skupnosti in ravnateljev, pa je moral zato razgovor zaobiti nekatera zanimiva in dokaj pomembna vprašanja, ki zadevajo izobraževanje v tem našem prostoru in času.

Na področju izobraževanja delujejo v naši občini štiri popolne in pet podružničnih osnovnih šol ter ena glasbena šola. V šolskem letu 1976/77 se je v 74 oddelkih (od tega samo v treh kombiniranih) šolalo 1897 učencev. Nižjo glasbeno šolo (oddelke v Cerknici, na Rakeku in v Novi vasi) je obiskovalo okrog 130 učencev.

Na osnovnih šolah je v tem letu delalo 106 pedagoških delavcev, od katerih jih ima 16 neustrezno izobrazbo. To pomanjkljivost bo potrebno odpraviti z ustreznim kadrovskim štipendiranjem.

Šolanje in delovno usposabljanje duševno in telesno prizadetih otrok v občini ni organizirano. Nekaj nad 30 se jih šola oziroma delovno usposablja izven občine v za to posebej usposobljenih zavodih.

26 odstotkov otrok se k obveznemu osnovnošolskemu pouku vozi. Šolsko malico dobiva 95 odstotkov otrok, med njimi vsi vozači. Pred vstopom v šolo so vsi otroci obiskovali malo šolo. Vse osnovne šole imajo organizirane različne izvenšolske dejavnosti, ki jih vodi skupaj 76 mentorjev, od tega 49 učiteljev (blizu 50 odstotkov vsega učiteljskega kadra). V te dejavnosti je vključenih 1295 (ali 68,3 odstotka) učencev.

Celodnevna šola je delno organizirana v Starem trgu, drugod pa uvažajo podaljšano bivanje učencev.

Prostorsko podružnične šole in šola v Starem trgu zadoščajo normativom, vendar pa so v glavnem v slabem stanju. Šole v Cerknici, na Rakeku in v Novi vasi imajo dvoizmenski pouk, kar onemogoča razvoj podaljšanega bivanja in uvajanja celodnevne šole. Šole tudi nimajo dovolj ustreznih kabinetov, kjer pa so, so zvečine slabo opremljeni.

Kako je občinska izobraževalna skupnost v preteklih štirih letih s svojo samoupravnostjo uresničevala ustavno opredelitev in kako ocenjujete njeno delovanje v tem preteklem obdobju?

Občinska izobraževalna skupnost je imela pri svoji samoupravi organiziranosti in pri uresničevanju ustavnih opredelitev bistveno boljši položaj oziroma pogoje kot ostale občinske interesne skupnosti, saj smo praktično nasledili del prejšnje temeljne izobraževalne skupnosti, ki je bila s svojo strokovno službo nekakšen zametek sedanjega sistema.

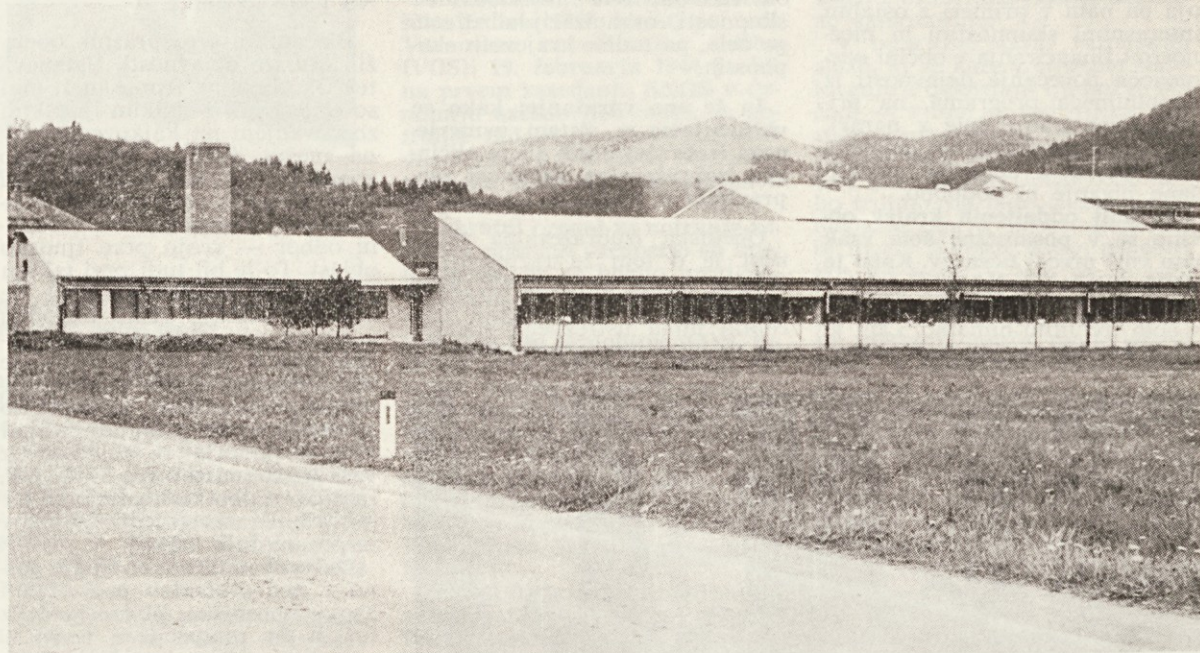
Sedanja skupščina je dvodomena. V preteklem mandatu obdobju je štel zbor uporabnikov 23 članov, zbor izvajalcev pa 13 članov. Nesklepčnosti na sejah skupščine, pa tudi izvršilnega odbora ni bilo. Čeprav se občinska izobraževalna skupnost vključuje v skupščinski sistem, pa z zbori občinske skupščine v tem mandatu obdobju ni zasedala skupaj. Ločeno pa je obravnavala nekatere akte o razpisu referenduma o samopriskupku za gradnjo šol ter poročila o šolstvu.

Na sejah skupščine so bile v glavnem razprave o programih dejavnosti in finančnih progra-

mih občinske izobraževalne skupnosti, o vprašanjih v zvezi z uresničevanjem programa izgradnje šol in telovadnic v občini Cerknici, o vprašanjih celodnevne šole, usmerjenega izobraževanja in o podobnem.

Delegatski sistem v preteklem mandatu obdobju ni odigral svoje vloge. Delegati za seje skupščin so prihajali iz konferenc delegacij, te pa se v glavnem niso sestajale. Še največkrat so na seje hodili delegati iz tistih delegacij, ki so bile zadolžene za sklic konferenc delegacij. Delegati so na seje hodili v glavnem nepripravljeni, saj delegacije, ki so bile dolžne pošiljati delegate v vse skupščine samoupravnih interesnih skupnosti, običajno gradiva zaradi preobsežnosti in zapletenosti največkrat niti niso obravnavale. Strokovne službe bi morale pripraviti izvlečke ali povzetke posameznih gradiv. Ni bilo tudi povratnih informacij. Sklepe skupščine bi morali objavljati v glasilih posameznih delovnih organizacij ali na oglasnih deskah. Mislimo, da bi bilo to v začetku dovolj za povratne informacije.

Vsaj v nekaterih primerih bi morali dobiti delegati mnenje volivcev, vendar pa so na skupščini izhajali v glavnem z lastnimi

Najboljši pogoji za delo — osnovna šola v Loški dolini

stališči. O posameznih važnejših gradivih, zlasti finančnih programih, ni bilo vsklajevalnih postopkov, tako da je bilo na skupščinah v glavnem sprejeto ponujeno gradivo, ki je bilo pripravljeno v okviru strokovnih služb zavoda za šolstvo oziroma zavoda za plan.

Posamezne delegacije pripominjajo, da bi bilo gradivo za skupščine privlačnejše, če bi bili namesto končnih formulacij posameznih aktov posredovani posnetki...

Res je. V tem mandatnem obdobju za skuščine niso bili pripravljeni povzetki posameznih gradiv. Največkrat to ni bilo mogoče oziroma je bilo težko pripraviti povzetek posameznega akta, ker je bil že ta oblikovan dokaj konkretno. Verjetno pa bi v prihodnje kazalo o predlogih posameznih aktov, predvsem pa o njihovi vsebini in namenu obveščati občane vnaprej prek glasil delovnih organizacij.

Ali je kdaj na skuščini občinske izobraževalne skupnosti prišlo do stališč posameznih delegacij, ki so bila v nasprotju s predloženim gradivom?

Na zasedanjih skupščin v tem mandatnem obdobju ni bilo primera, da bi bilo stališče posamezne delegacije v nasprotju s predloženim gradivom in da bi bil zato potreben vsklajevalni postopek. Verjetno je vzrok tudi v tem, da so na seje skupščin v zboru uporabnikov prihajali delegati, ki so bili v delegacije pri krajevnih skupnostih delegirani kot šolniki — ti naj bi bili najbolj seznanjeni z vprašanji izobraževanja — in so v glavnem zagovarjali stališča zbora izvajalcev.

Kako je v naši občini z uvajanjem celodnevne šole?

Nekako pred tremi leti so občinske družbenopolitične organizacije sprejele sklen, naj tudi na območju naše občine postopno začnemo uvajati celodnevno osnovno šolo. Edina šola, kjer so bili takrat za to pogoji, je bila v Starem trgu. Akcijo je speljal predvsem koordinacijski odbor pri krajevni konferenci SZDL, ki je vse sile usmeril v iskanje sredstev, zunanjih sodelavcev in v pripravo potrebnih programov.

Da bi ustvarili pogoje za delovanje celodnevne osnovne šole, so se delovne organizacije s področja Loške doline dogovorile, da bodo za ta namen združevale sredstva v višini 0,08 odstotka od bruto osebnih dohodkov. Zaenkrat je celodnevna osnovna šola uvedena na vseh oddelkih 7. in 8. razreda, ker sredstva niti osta-

li pogoji ne omogočajo uvedbe na ostalih oddelkih, kljub temu, da del sredstev za to dejavnost namenja v svojem programu tudi občinska izobraževalna skupnost.

Mislimo, da je celotna akcija premalo usklajena, ne samo prostorsko, temveč tudi vsebinsko in politično; predvsem s strani širše družbenopolitične skupnosti. Izkušnje, ki jih bomo dobili pri uvajanju celodnevne osnovne šole v Loški dolini, naj bi upoštevali pri uvajanju te oblike vz-

Občinska skupščina, pa tudi izvršni odbor sta večkrat razpravljala o teh vprašanjih, predvsem kar zadeva financiranje, pa tudi kadrovske zadeve. Na podlagi teh razprav in sklepov je bila dejavnost tudi vključena v program skupnosti.

Kaj pa kadri v šolstvu? Kakšna je kadrovska in štipendijska politika? Kakšen je vpliv šol na kadrovske politike?

Lahko ugotovimo, da kadrovska in štipendijska politika na

Osnovna šola v Grahovem — v prihodnje še lepša

goje tudi pri ostalih šolah. Zato naj bi vprašanje uvajanja celodnevne osnovne šole ne bilo samo vprašanje Loške doline, temveč vse občine.

Kako predvidevate razvoj celodnevne osnovne šole v prihodnje?

Po programu, ki je bil sprejet na krajevni konferenci SZDL v Loški dolini, naj bi v Starem trgu prešli na celodnevno osnovno šolo do vključno 5. razreda do leta 1980, po tem letu pa tudi v ostalih nižjih razredih. Za enkrat bi potrebovali šest novih učilnic, povečati bi morali kapacitete kuhinje in jedilnice. Za tako razširitev bi potrebovali še okrog 6 milijonov din. Za razširitev celodnevne osnovne šole na oddelke nižje stopnje po letu 1980 pa računamo na izpraznitve prostorov, ki jih trenutno zaseda otroški vrtec.

Pogoji za celodnevno osnovno šolo so tudi na šoli v Iga vasi, po končani obnovitvi pa tudi v Babnem polju, vendar samo za nižje razrede.

Ali je skupščina občinske izobraževalne skupnosti na svojih sejah razpravljala tudi o vprašanjih celodnevne osnovne šole?

področju izobraževanja nista zadovoljivi niti vsklajeni. Tako nekaterih kadrov primanjkuje, medtem po je za nekatera področja preveliko zanimanje. Šole do sedaj niso posvečale štipendiranja bistvene pozornosti, saj je bila njihova edina skrb, da si kadri, ki zasedajo posamezna delovna mesta, pridobe ustrezno, z zakonom določeno izobrazbo.

Edine kadrovske štipendije sta podeljevali republiška in občinska izobraževalna skupnost. Na tem področju ugotavljamo pomanjkanje načrtov potrebe po kadrih. Študentje bi morali že med študijem vzpostaviti stik s štipenditorjem oziroma organizacijo, kjer naj bi se po končanem študiju zaposlili. Trenutno na vseh šolah ni potreb po kadrih oziroma so vsa delovna mesta zasedena. Bistvene fluktuacije na tem področju ni, zato je celo vprašljiva zaposlitev študentov, ki študirajo na posameznih pedagoških šolah.

Pogosto je vprašanje solidarnosti na področju izobraževanja. Ali tudi naša občina dobiva solidarnostna sredstva?

Čakamo na šolski avtobus

Nadaljevanje s prejšnje strani
Smo ena izmed občin, ki z lastnimi sredstvi ne pokriva programa, oblikovanega v okviru republike po enotnih merilih. Za uresničevanje tega programa smo doslej vsako leto dobivali dopolnilna — solidarnostna sredstva. Letos pričakujemo okrog 4.000.000 dinarjev solidarnostnih sredstev s pogojem, da sprejmemo tudi prispevno stopnjo, ki je enaka v vsej Sloveniji za enotni program. Tako oblikovana prispevna stopnja pa nam v primeri z ostalimi interesnimi skupnostmi in možnostmi financiranja v občini onemogoča povečanje dejavnosti iz dopolnilnega programa, na primer financiranje šole v naravi, razvijanje prostovoljnih dejavnosti, brezplačne učbenike, podaljšano bivanje in podobno.

Iz bolj oddaljenih krajev občine se v posamezne šole vsak dan vozi precej učencev. Kako je preskrbljeno zanje?

Bistvenih težav s prevozi otrok v šolo trenutno nimamo. Lani je bil dokončno urejen tudi prevoz

odraža le v delu svobodnih dejavnosti. Tu so več ali manj upoštevane želje in pripombe staršev. Težave, ki nastajajo, so predvsem finančne, pa tudi kadrovske.

Za povezanost šole in kraja pa bi bilo potrebno obojestransko prizadevanje. Rešitev ni le v zunanjih sodelavcih in pa v sodelovanju šol, temveč tudi interes kraja samega. O teh vprašanjih bi kazalo posebej spregovoriti v okviru občinske izobraževalne skupnosti, organizacij združenega dela, pa tudi v krajevnih skupnostih.

In še eno vprašanje: kako se vključujemo v sistem usmerjenega izobraževanja? Ali je občinska izobraževalna skupnost razpravljala o tem?

Občinska izobraževalna skupnost je o tem že razpravljala, vendar zaradi objektivnih razlogov (večkratno spreminjanje koncepta) nima ustreznega stališča niti izoblikovanega programa us-

Iz zgodovine prihodnost raste

PRAZNOVANJE KRAJEVNEGA PRAZNIKA NA BLOŠKI PLANOTI

Na Blokah so letos prvič proslavljali svoj krajevni praznik — 10. maj. Ta dan so Bločani izbrali v spomin na množični odhod domačih ljudi v partizane. To se je zgodilo v letu 1942 kot uporniški odgovor prebivalcev Blok na rastoči teror italijanske okupatorske soldateske.

VELIKO ZBOROVANJE NA PAJKOVEM

Bločani so svoj praznik obeležili z vrsto dejavnosti. Ustanovitev Osvobodilne fronte in 1. maj so praznovali z velikim ljudskim zborovanjem na Pajkovem, prav na mestu, kjer je bilo takšno zborovanje že leta 1942. Na tem zborovanju so namreč Bločani izvolili svoj prvi narodnoosvobodilni odbor — svojo prvo ljudsko oblast. To je bil tudi prvi takšen primer na Notranjskem, če ne celo v Sloveniji. Temu dogodku v spomin so letos odkrili spominsko ploščo. Na svečanosti se je zbralo mnogo ljudi. Posebej zanimivo, enkratno in vzpodbudno pa je, da so ves program izvajali delavci, kmetje in mladina iz vaških skupnosti Šivče in Ravnik, ljudje iz najbolj oddaljenih ter po hribih razkropljenih zaselkov in posameznih kmetij.

Ob velikem kresu so ljudje ponoč v noč svobodno podoživljali svojo uporniško pokončnost iz težkih dni okupacije.

NADVSE SVEČAN SPREJEM TITOVE ŠTAFETE

Tudi 6. maj bo ostal Bločanom in drugim udeležencem slovesnosti še dolgo v toplem spominu. Tokrat smo se zbrali na Hudem vrhu, na čudovitem hribčku, obdanem z mogočnimi starimi lipami, ki so tiste dni prav kot v pozdrav mesecu mladosti in Titu odpirale svoje mlado zelenje.

V tem pomladnem okolju, od koder je čudovit razgled na dobršen del Bloške planote, so Bločani odkrili novo obeležje dogodka iz svoje zgodovine: Granitna skala s srpom in kladivom, dvignjena na črni pokončni traverzi, zabetonirani v trda bloška tla, spominja na jeklen začetek prve partijske organizacije na Blokah. Ustanovili so jo v letu 1941 in je takrat štela pet komunistov. Trije od njih so imeli srečo, da so jim kot preživelim borcem in prekaljenim komunistom na tej svečanosti mlade roke novega pokolenja pripele rdeč nagelj — simbol revolucije.

Ta svečanost je imela hkrati občinsko razsežnost. Ob tem spomeniku smo namreč občani Cerknice letos kar se da slovesno pričakali štafeto palico, ki jo bodo 25. maja s pozdravi nas vseh izročili najdražjemu slavljenču — tovarišu Titu.

Pesem moškega zbora iz Novolite, harmonike mladih iz glasbene šole, ponosne fanfare vselega pihalnega orkestra iz Cer-

knice in mladi glasovi cerkniških gimnazijk so v ritmu plapolajočih zastav napravili ta dan nad vse lep in slovesen.

Štafeto palico je imel čast ponesti tovariš Miro Mlakar mlajši iz Loške doline.

Po tej lepi svečanosti se je skupščina krajevnih skupnosti zbrala na slavnostni seji, sprejela sklep o praznovanju 10. maja kot krajevnega praznika, sklep o podeljevanju priznanj krajevnih skupnosti ter izvolila žirijo za podeljevanje teh priznanj.

Istega dne so si Bločani lahko ogledali razstavo »Bloke v NOB«, pripravljeno v dvorani kmetijske zadruge v izložbah trgovine in Ljubljanske banke pa so pridelitelji razstavili lepo zbirko etnografskih predmetov, ki mimoidočega za nekaj trenutkov prestavljajo v čase, ko so bile Bloke še stare, kmečke, in revne. Zbirko so pripravili učenci osnovne šole Tone Šraj-Aljoša.

FRETRESLJIV SPOMENIK ŽRTVAM IN UPORU

Naslednjo soboto je bil program proslav ob prazniku krajevnih skupnosti zaključen s srečanjem na Velikem vrhu. Tokrat so bili gostje Bločanov tudi številni Ljubljanačani iz krajevnih skupnosti Gradišče. Kljub nepričakovanemu snežnemu neurju pa se je svečanosti udeležilo mnogo domačinov in gostov iz naše občine in drugod.

Na senožeti nad Velikim vrhom, kjer je bilo tokrat prizorišče celotne prireditve, je že doslej

stal skromen spomenik 28 žrtvam fašističnega in belogardičnega divjanja v času roške ofenzive. Ta spomenik so Bločani sklenili povsem obnoviti in od te sobote dalje na tem mestu stoji veličastno znamenje padlim žrtvam in umetniško preprečljivo opozorilo današnji mladini in jutrišnjim rodovom. V kamniti podstavek so vkovane besede pesnika revolucije: »Kadar čez gozdove rjovejo viharji, drevesa se svojih korenin zavedo...« S tega podstavka se razrašča naravna skulptura — mogočen panj s porezanimi koreninami.

Oba spomenika sta delo Boža Strmana-Miša, učitelja likovne vzgoje na osnovni šoli v Novi vasi; svojo strokovno in težaško delo pa je za vsa tri obeležja zelo nesebično ponudil (tako kot že ob vsakokratnih Bloških tekih) Ivan Žurga, pa tudi nekateri drugi posamezniki. Posebej je treba omeniti udarniško delo bloških borcev, saj so ob neučinkoviti organiziranosti mladine dokazali svojo vitalnost celo s težaškim delom. Vse tri obeležja so prevzeli v varstvo pionirji in šolska mladina z Blok.

PO PRAZNIKU — DELO!

Odbor za praznovanje prvega bloškega krajevnega praznika ima v načrtu še vrsto manj slovesnih, pa nič manj pomembnih akcij, obrnjenih v današnji in jutrišnji dan. Sklenili so olepšati in modernizirati Bloke z novimi kilometri asfalta, z novimi telefonskimi linijami, z bencinsko črpalko ter z akcijami za lepše okolje svoje krajevnih skupnosti. Bločani so odločeni, da vsa ta dela uresničijo še letos.

J. Praprotnik

Zadnja generacija cerkniških dislociranih oddelkov srednje tehniške šole? Kaj bo prineslo usmerjeno izobraževanje?

otrok v šolo iz obrobni vasi s področja krajevnih skupnosti Cajnarje—Žilce. Vsem učencem — vozačem je omogočeno vključevanje v interesne dejavnosti, kar jim omogoča ugodne avtobusne zveze. Edina težava je prehrana, katere občinska izobraževalna skupnost ne regresira. Vseh vozačev v občini je v tem šolskem letu 548.

Kako je pa z organiziranjem osnovne šole za odrasle v naši občini?

Ugotavljamo, da si odrasli občani pridobivajo osnovnošolsko znanje prek dopisnih šol ter prek Delavske univerze v glavnem v Postojni. Pogoji za posamezne oddelke so, vendar je pri osnovni šoli Stari trg, kjer je največ kandidatov, težava, ker ni moč dobiti nekaterih kadrov, medtem ko na območju šole Cerknica zaenkrat ni dovolj interesentov, da bi bila otvoritev posameznih oddelkov za odrasle utemeljena.

Ali je občinska izobraževalna skupnost sodelovala pri oblikovanju svojih programov z ostalimi interesnimi skupnostmi?

V preteklem mandatnem obdobju se je občinska izobraževalna skupnost povezovala z ostalimi interesnimi skupnostmi v občini predvsem pri vsklajevanju finančnih programov, s telesno-kulturno skupnostjo pa tudi pri oblikovanju in uresničevanju programa izgradnje šol in telovadnic.

V prihodnje bo potrebno posvetiti več pozornosti tudi vsebinskemu vsklajevanju in oblikovanju programov s posameznimi interesnimi skupnostmi, na primer pri organiziranju in financiranju šole v naravi v letnem in zimskem času, organiziranju in financiranju letovanja otrok, pa tudi programiranju in financiranju otroških igrišč.

Na sestankih s starši je pogosto vprašanje o povezanosti posameznih šol s krajem ter vzgoja otrok za potrebe kraja.

Vprašanje je zelo celovito. Povezava šole s krajem se za sedaj

merjenega izobraževanja v občini.

V javni razpravi je predlog zakona o usmerjenem izobraževanju. Občinska izobraževalna skupnost bo organizirala v temeljnih organizacijah združenega dela javno razpravo o tem pomembnem dokumentu. Prav tako pa bo morala skupaj z združenim delom zavzeti stališče v zvezi z regijskim konceptom o oblikovanju usmerjenega šolskega centra v Postojni.

Kakšne so perspektive osnovne šole Cerknica po dograditvi telovadnic in učilnic?

Po končani investiciji bomo v osnovni šoli Cerknica zagotovili pogoje za enoizumenski pouk, s tem pa prek uvajanja podaljšane bivanja na vseh oddelkih omogočili postopen prehod na celodnevno šolo. Ob tem je potrebno poudariti predvsem to, da se z uresničitvijo programa izgradnje športnih objektov, ki jih vzporedno z izgradnjo šolskih prostorov in telovadnic zagotavlja telesnokulturna skupnost, uresničuje zamisel, po kateri naj bi šola postala kulturno in športno središče kraja.

Ostalo je nedorečenih še dosti vprašanj, ki bi jih kazalo v naslednjih podobnih razgovorih obdelati, na primer dejavnost in vloga Glasbene šole, nabava učbenikov na vseh šolah, ustanovitev šolske svetovalne službe (psihiater, pedagog, psiholog, logoped in socialni delavec), izdelava koncepta usmerjenega izobraževanja, svobodna menjava dela, pa tudi vloga interesne skupnosti v ljudskem odporu. Nekaj osnovnih vprašanj o mestu in vlogi izobraževanja v naši občini pa je vendarle nanizanih, pa bo ta informacija morda tudi v pomoč za uspešnejše delo te samoupravne skupnosti.

Razgovor vodil B. Levec, zapisal in priredil L. Razdrih

Letos so Srebrni znak sindikatov v naši občini dobili naslednji sindikalni delavci in osnovne organizacije sindikata:

- Gostiša Anton — upokojenec,
- Jernejčič Jože — Kmetijska zadruga,
- Lovko Anton — Brest TP Martinjak,
- Mlakar Marija — Kovinoplastika Skupne dejavnosti,
- Najger Ivan — Brest TP Cerknica,
- Zemljak Ivanka — Brest TP Martinjak,
- Osnovna organizacija sindikata Kartonaža Rakek,
- Osnovna organizacija sindikata GG Snežnik Stari trg,
- Osnovna organizacija sindikata SGP Gradišče Cerknica.

Delegati govore

To pot je bil sogovornik za to našo rubriko Alojz HITI, dolgoletni Brestovec — sedaj je referent v nabavni službi — ki je že štiri leta predsednik skupščine samoupravne interesne skupnosti za gozdarstvo notranjskega gozdno gospodarskega območja.

— Kako je pravzaprav sestavljena omenjena skupščina in kakšna je njena osnovna vloga?

Skupščina je dvodomna. V zboru izvajalcev so delegati delavcev v gozdarstvu in kmetov kooperantov, v zboru uporabnikov pa delegati iz lesne industrije za primarno in kemično predelavo lesa, krajevnih skupnosti, kmetijsko-zemljiških skupnosti, kmetijskih organizacij združenega dela, lovstva, turističnih organizacij, vodne skupnosti in skupnosti za varstvo okolja. Tako pravzaprav združuje deset različnih gospodarskih dejavnosti.

Njena osnovna naloga je skrb za skladno dolgoročno gospodarjenje z gozdovi na našem območju. S tem v zvezi daje soglasja h gozdno gospodarskim načrtom, regionalnemu prostorskemu planu, letnim planom gospodarjenja z gozdovi, oblikovanju prispevkov za vlaganja v gozdarstvo, skrbi za skladen razvoj gozdarstva upoštevajoč potrebe po lesu, za naravno ravnovesje, varstvo okolja in podobno.

— Kako se je Brest samoupravno delegatsko vključeval v njeno delo in kakšno je bilo delo Brestovih delegatov?

Brest je nosilec dela delegacije, v kateri sta poleg delegatov iz Tovarne ivernih plošč in Tovarne lesnih izdelkov še delegata iz Jelke in Novolita. Ta delegacija ima v skupščini dva glasova.

Aktivnost Brestovih delegatov v tem obdobju ni bila zadovoljiva. Vzroke vidim v tem, da so se delegati na sejah skupščine menjavali in tako izgubljali stik z vsebino njenega dela, predvsem pa, da niso imeli nobenih stikov z vodstvi in strokovnimi delavci svojih temeljnih organizacij niti s tako imenovano »bazo«, se pravi, z delavci, katere so zastopali. Tako so bili povsem odmaknjeni od našega poslovnega življenja in si niso mogli oblikovati stališč, s katerimi bi nastopali in jih zagovarjali na sejah skupščine. Seveda ob takšnem delu ni bilo tudi povratnih informacij in Brestovi delavci praktično niso bili obveščeni o delu te — tudi za njih pomembne skupnosti.

— Je takšnemu delu morda vzrok tudi neustrezno pripravljeno in preveč zahtevno gradivo?

Ne bi rekel. Gradivo za skupščino je na osnovi sporazuma pripravljala strokovna služba Gozdnega gospodarstva in ga je vedno najprej obravnaval izvršni odbor, kamor sem bil redno vabljen tudi jaz. Gradivo je bilo strokovno dobro pripravljeno, obenem pa tudi razumljivo vsakemu delegatu, zlasti še, če bi se posvetoval z ustreznimi sodelavci.

— Kaj pa aktivnost drugih delegatov?

Moram reči, da sem bil zlasti v začetku prijetno presenečen nad njihovo aktivnostjo. Zlasti delegati iz vrst kmetov kooperantov

so zelo živo sodelovali, osvetljevali in načenjali vrsto zadev. Je že tako: če je delegat neposredno in življenjsko zainteresiran za neko stvar, bo imel svoje trdno stališče in ga tudi znal zagovarjati. Aktivni so bili tudi delegati skupnosti za varstvo okolja in iz vrst delavcev gozdarstva, medtem ko ostalih ni bilo dosti slišati.

— Pogosto slišimo o nenehnem in skokovitem naraščanju cen lesnih surovin, predvsem hlodovine. Ste razpravljali tudi o teh vprašanjih, ki so za lesno industrijo posebej pomembna?

To neke ne sodi v vsebinski okvir dela skupščine, saj se cene oblikujejo na osnovi tržnih zakonitosti in se še vedno dogovarjajo po poslovni plati. Kar je bilo o tem besed, so se oglašali kmetje, ki so seveda zagovarjali povišanje cen. Sicer pa je ob tem naloga skupščine predvsem, da vsklajuje različne interese.

V glavnem smo obravnavali gospodarjenje s sredstvi, ki se stekajo, vlaganja v razširjeno reprodukcijo, v obnovo in gojitev gozdov, v izgradnjo cest; vse to pa je seveda v interesu tudi lesne industrije.

Precej smo razpravljali tudi o zagotovitvi naravnega ravnovesja v razmerju med rastlinstvom in živalstvom, pa o varstvu okolja (smetišča, onesnaževanje vod) in o podobnem.

Praznovanje Dneva mladosti v naši občini

Letos smo mladinci organizirali osrednjo slovesnost dneva mladosti 20. maja v Grahovem.

Ta slovesnost je sovpadala s praznovanjem krajevnega praznika v Grahovem, kar je še posebej pokazalo, da je dan mladosti praznik vseh nas, delovnih ljudi in občanov — vseh tistih, ki si prizadevamo za hitrejši razvoj samoupravnih socialističnih odnosov. Dejansko smo lahko videli, da so naši delovni ljudje in občani doželi pomen in vlogo tega našega skupnega praznika. Če nič drugega, vsaj nabito polna dvorana dokazuje zavest in enotnost naših delovnih ljudi in občanov.

Na osrednji slovesnosti je govoril predsednik občinske mladinske konference Drago Frlan, podelili pa smo tudi priznanja:

— 18 priznanj najbolj prizadevnim mladincem za njihovo delo;

— za mentorsko delo sta dobila priznanji Boža Praprotnik in Štefan Bogovčič;

— za sodelovanje z mladinsko organizacijo in kolektivna priznanja za delo so dobile organizacije: občinski odbor ZZB NOV,

Alojz Hiti

— Kako bi torej ob koncu lahko ocenili delo skupnosti in delegatski vpliv nanj?

Razumljivo je, da ni čez noč pričakovati vidnejših uspehov pri delegatskem vplivu. Dejstvo pa je, da sedaj odločamo o zadevah, o katerih so odločali prej gozdarji sami, vsi zainteresirani dejavniki. Tudi ostali smo se vživeli v težavna vprašanja ob gojitvi gozdov, v naloge, v dolgoročne cilje, ki jih terja širša družbena korist.

Žal moram še enkrat ugotoviti, da Brest prek svojih delegatov ni izkoristil vseh možnosti, ki jih nudi naš delegatski sistem in bo moral v prihodnjem mandatnem obdobju posvetiti več pozornosti izbiri, predvsem pa delu delegatov v tej samoupravni skupnosti.

Razgovor pripravil
B. Levec

glasbena šola Fran Gerbič Rakek, taborniški odred »Jezerka ščuka« Cerknica, Garnizon JLA V. P. 1427 Postojna, Garnizon JLA Rakek in Velike Bloke.

Po uvodnem delu pa so mladi iz osnovne organizacije Grahovo prvič uprizorili veseloigro A. T. Linhart Županova Micka, ki jo je uspešno zrežirala Tanja Mihovc. Tudi ta uprizoritev zasluži vse priznanje.

M. Jernejčič

Volitve v tapetništvu

Na pobudo družbenopolitičnih organizacij in na osnovi stališč, ki so se izoblikovala na zborih delavcev v oddelku tapetništva TOZD Tovarna pohištva Martinjak, je bil 21. aprila sprejet statutarni sklep. S tem sklepom delavci začasno, to je do sprejema statuta oziroma do konstituiranja temeljne organizacije, urejajočasne organe upravljanja, način njihovega oblikovanja in področje dela.

Volitve v organe upravljanja so bile 23. maja. Volilo je 83 odstotkov upravičencev. Rezultati tajnih volitev za delavski svet in za delegate v skupni delavski svet: za predlog jih je glasovalo 83,7 odstotkov, proti je glasovalo 11,9 odstotka, neveljavnih glasovnic pa je bilo 4,4 odstotka.

Volitve v odbor samoupravne delavske kontrole, v svet za osebne dohodke in v svet za kadrovske, socialne in stanovanjske zadeve so bile javne, na zborih delavcev. Vsi predlogi so bili soglasno potrjeni in sprejeti.

I. Likar

Ob dnevu varnosti

»13. maja 1944 je vrhovni komandant narodnoosvobodilne vojske in partizanskih odredov Jugoslavije maršal Jugoslavije tovariš Tito izdal odlok o ustanovitvi oddelka za zaščito.

V Sloveniji je bila narodna zaščita že leta 1941, hkrati pa tudi Varnostno obveščevalna služba (VOS). 19. februarja 1944 je bil na prvem zasedanju SNOS v Črnomlju ustanovljen odsek za notranje zadeve, z odlokom SNOS dne 1. marca 1944 pa so bile ustanovljene tudi okrožne izpostave za notranje zadeve.

Takratni organi za notranje zadeve z državno varnostjo so imeli nalogo, da se borijo proti notranjemu in zunanjemu sovražniku socialistične revolucije in varujejo vse pridobitve NOB, interese nove države in njenih narodov. Služba notranjih zadev si je že med vojno in po njej pridobila zaupanje delovnih ljudi, saj vseskozi bdi nad vsakomer, ki bi hotel na kakršenkoli način omajati pridobitve delavskega razreda, naše socialistične revolucije in graditve samoupravne družbe...«

S temi besedami je predsednik skupščine občine Cerknica Janez PAKIŽ na svečani seji sveta za ljudsko obrambo, varnost in

vali teden varnosti in družbene samozaščite. S tem smo poskušali še bolj poudariti pomen podružabljanja varnosti ter ne nazadnje tudi povezanost in sodelovanje strokovnih varnostnih služb z osnovnimi nosilci družbene samozaščite.

V odprtosti naših varnostnih služb, ki se kaže v širokem sodelovanju z delovnimi ljudmi in občani — v tem je tudi njena razredna usmerjenost — pa lahko iščemo tudi osnovo za učinkovitost naše službe. Upravičeno lahko trdimo, da naše službe, če bi delovale zaprto in osamljeno, ne bi mogle dosegati takih uspehov kot jih sicer. V tem pa je tudi bistvena razlika med metodami delovanja naših varnostnih služb in tovrstnih služb (policijskih!) zlasti v zahodnoevropskih državah.

V okviru praznovanja tedna varnosti in družbene samozaščite so nam gojenci šole za miličnike kadete iz Tacna 9. maja pripravili krajši, vendar prirčen program, v katerem so prikazali pripravljenost naših miličnikov in usposabljanje za poklic miličnika. Program ni navdušil samo mladih, katerim je bil predvsem namenjen, ampak tudi številne odrasle občane.

Uspel nastop gojencev šole za miličnike

družbeno samozaščito, ki je bila posvečena tednu varnosti in družbene samozaščite, orisal pomen službe varnosti v našem družbeno-političnem sistemu.

13. maj je torej zgodovinski mejnik ustanovitve varnostne službe — dan varnosti.

V naši občini smo se že lani odločili, da bomo v tednu, v katerem se znajde 13. maj, prazno-

Mnogi celo niso mogli verjeti, da bodoči miličniki lahko pripravijo takšen program. Tudi zato ne, ker še ni tako daleč čas, ko je bil poklic miličnika zapostavljen in tudi sicer necenjen.

V okviru praznovanja je svet za ljudsko obrambo, varnost in družbeno samozaščito razpisal tudi nagradni razpis na temo »Naša varnost je tudi moja varnost.« Posebna komisija je ocenila in podelila tri knjižne nagrade za okoli 50 likovnih izdelkov na to temo in sedem nagrad za spise na isto temo. Knjižne nagrade je podelil predsednik na slavnostni seji sveta.

Delegacije vseh osnovnih šol v občini so obiskale tudi postajo milice v Cerknici, kjer so delavcem milice čestitale za praznik varnosti, gostitelji pa smo jim pripovedovali o svojem delu in o usposabljanju za ta poklic.

Naj zaključim z mislijo, ki jo je izrekel tovariš Franc Šetinc ob praznovanju 30-letnice ustanovitve organov za notranje zadeve, ko je dejal, da se vojna za organe notranjih zadev ni nikoli končala.

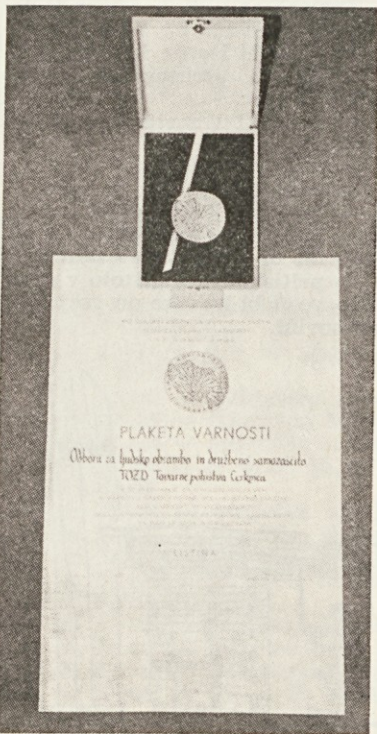
To je res. Iz dneva v dan se organi za notranje zadeve srečujejo in tudi spopadajo z vsemi nosilci sovražnih dejavnosti. Pri tem delavci teh služb tudi v prihodnje pričakujejo široko podporo naših delovnih ljudi in občanov, torej vseh tistih, v imenu katerih in za katere te dolžnosti tudi opravljajo.

Tako tudi 13. maj ni več samo praznik delavcev varnosti, temveč že dolgo praznik vseh nas.

L. Špitalar

Sprejem lokalne Titove štafete v Cerknici si je letos ogledalo kar precej naših občanov (foto J. Znidaršič)

Visoko priznanje Tovarni pohištva Cerknica za izgrajeni sistem samozaščite

Živahnější kulturní utrip

DEJAVNOST ZVEZE KULTURNIH ORGANIZACIJ OBČINE CERKNICA

Če naj spregovorimo o dejavnosti Zveze kulturnih organizacij občine Cerknica, moramo predvsem ugotoviti, kakšna in kolikšna je njena osnovna dejavnost. Naj zato navedem nekatera osnovna načela iz statuta: Zveza kulturnih organizacij je družbena organizacija delovnih ljudi in občanov, ki se združujejo v kulturnih skupinah, aktivih, klubih, društvih in organizacijah. Uveljavlja in razvija se kot oblika in način dogovarjanja in usklajevanja dejavnosti in akcij družbenih dejavnikov na področju kulture. Zveza kulturnih organizacij deluje v okviru SZDL in na podlagi programskih načel Zveze komunistov. Kot sestavni del fronte samoupravnih socialističnih sil in ob vodilni vlogi Zveze komunistov se bori za uresničevanje ciljev delavskega razreda in delovnih ljudi pri graditvi socialistične samoupravne družbe in skladno s tem za povezovanje kulture s celotno družbeno dejavnostjo.

Izhajajoč iz teh temeljnih načel si Zveza kulturnih organizacij v naši občini prizadeva organizirati svojo dejavnost tako, da bo lahko zadovoljevala kulturne potrebe in interese občanov. Za doseg te cilje se povezuje z vsemi dejavniki na kulturnem področju in še zlasti v temeljnih organizacijah združenega dela, v krajevnih skupnostih in na šolah.

Amaterska kulturna dejavnost se sedaj izraža v posameznih kulturnih skupinah. Razvitost te dejavnosti nam najbolje prikažejo naslednji podatki:

GLEDALEŠKA DEJAVNOST

V občini stalno delujeta dve gledališki skupini in sicer amatersko gledališče DPD SVOBODA Loška dolina in dramska skupina PD HEROJ IZTOK na Rakeku.

Občasno delujeta še recitacijska skupina v Cerknici in mladinska dramska sekcija v Grahovem.

GLASBENA DEJAVNOST

Glasbena dejavnost je precej razvita, saj redno deluje pet moških zborov (Cerknica — TABOR, Nova vas — NOVOLIT, Rakek — HEROJ IZTOK, Stari trg — DPD SVOBODA in Šivče — MARTIN KRPAN), en ženski zbor in en mešani zbor (oba na Rakeku).

Pihalni orkestri so trije in sicer v Cerknici, Starem trgu in na Rakeku, ki pa se prav sedaj organizira.

Harmonikarski orkester je eden in deluje pri glasbeni šoli Frana Gerbiča.

Omeniti je potrebno še recitacijske skupine po osnovnih šolah, ki glede na svojo dejavnost pomenijo dragocen prispevek za oblikovanje kasnejših članov amaterskih kulturnih skupin.

Zveza kulturnih organizacij Cerknica je vsklajevalec in v okviru svojih možnosti svetovalec v organizacijskih, pa tudi v strokovnih vprašanjih, s katerimi se srečujejo naše amaterske skupine. S tem izpolnjuje naloge, ki jih ima v okviru dejavnosti kulturne skupnosti občine Cerknica in s katero sodeluje pri reševanju najpomembnejših vprašanj s področja kulture.

Delo na področju amaterske kulturne dejavnosti pa bo nedvomno še bolj zaživelo in se razširilo v najtesnejši povezavi z organizatorji kulturnega življenja v temeljnih organizacijah. Usmerjenost v vsebinskem ter v političnem in kulturnem pogledu bo tej dejavnosti dal pravkar končani seminar za animatorje kulturnega življenja, pa tudi seminarji, ki jih je razpisala Zveza kulturnih organizacij Slovenije za vse oblike amaterske dejavnosti.

Naloga Zveze kulturnih organizacij je tudi pobuda za ustanavljanje novih amaterskih skupin. Tako je njeno predsedstvo imenovalo iniciativni odbor za ustanovitev kulturnega društva v Cerknici, ki ga občani že več let močno pogrešajo. Iniciativni odbor je proučil položaj in trenutne možnosti ter se odločil, da bi to kulturno društvo začelo z rednim delom septembra letos. Do takrat pa naj bi uredili vse formalnosti okoli organizacijskih vprašanj in članstva. V okviru tega društva naj bi za enkrat delovale tri samostojne sekcije in sicer dramska sekcija, mešani pevski zbor in likovna sekcija.

Za te tri sekcije se je iniciativni odbor odločil zato, ker je za njihovo vodstvo zagotovljen strokovno usposobljen kader, kar je nedvomno osnova za kvalitetno delo. Glede na potrebe in zanimanje bi kasneje ustanovili še nove sekcije in dejavnosti. Izraženo pa je bilo enotno mnenje, naj bi se v to društvo vključili že dosedanja amaterski glasbeni skupini (Cerkniški pihalni orkester in moški pevski zbor TABOR).

ZKO občine Cerknica in iniciativni odbor za ustanovitev kulturnega društva Cerknica vabita vse občane, ki imajo veselje do delovanja v eni izmed omenjenih sekcij, da se prijavijo v pisarni ZKO občine Cerknica, Tabor 48 (prostori glasbene šole Frana Gerbiča) vsako sredo med 18. in 19. uro.

R. Rebolj

Prenatrpani in povsem neustrezni prostori za knjižnico. Nujno bo treba najti novo rešitev

O problemu knjižničarstva v občini

V sedanji cerkniški občini so bile v letu 1954 knjižnice v naslednjih krajih: v Babnem polju, Begunjah, Cajnarjih, Cerknici, Gornjih Otavah, Grahovem, Novi vasi, Starem trgu, na Rakeku in Uncu. Knjižnice so vodili učitelji, gospodinje ali kmetje. Knjižni fond je bil skromen, od 200 do 1000 knjig v posameznih krajih.

V letu 1961 smo dobili prvi slovenski zakon o knjižnicah, ki je zastavil nove napotke za njihov razvoj, enotno strokovno urejenost in za izpopolnjevanje strokovnih knjižničarskih delavcev. Vsaka občina naj bi dobila matično

knjižnico s svojimi enotami v večjih krajih. To je vplivalo tudi na društvene knjižnice in precej jih je bilo ukinjenih. Tako je bila v letu 1968 v naši občini aktivna le ljudska knjižnica pri Delavski univerzi v Cerknici in še ena društvena knjižnica, brez perspektive. Knjižnica v Cerknici je bila le delno strokovno urejena in imela je prost pristop. Po ukinutvi Delavske univerze leta 1970 je bila tudi knjižnica zaprta.

Vse večji gospodarski in družbeni razvoj je narekoval novo oživetje knjižnic. Tako je občinska kulturna skupnost s knjigami iz prejšnje knjižnice in z okrog tisoč novimi leta 1973 odprla občinsko knjižnico v Cerknici s skupno 2500 knjigami. Prostor za knjižnico s komaj 40 kvadr. metri površine z neustrežno lokacijo je bil le izhod v sili. S stalnim večanjem števila knjig pa je postal že veliko premajhen. V prizadevanju za razširitev knjižnične mreže smo leta 1974 odprli enoto v Starem trgu in leta 1976 v Novi vasi. S tem pa smo zadostili le eni izmed nalog sodobne knjižnice. Večina ljudi misli, da je naloga knjižnice le izposojanje knjig na dom in s tem so zadovoljni. Vendar to lahko imenujemo le izposojevališče.

Spomnimo se raje, da sodobna knjižnica pomeni ustanovo, ki ljudi vzgaja, jim daje informacije, jih izobražuje in tudi razvedri. Vsega tega pa pri nas ni. Vemo, da je težko naenkrat ustvariti nekaj brez podlage in tradicije. Treba pa se je vendar resneje lotiti tega vprašanja. Res imamo veliko rednih bralcev, ki si letno izposodijo več kot 20.000 knjig in precejšen odstotek teh knjig odpade na poljudnoznanstveno literaturo, kar kaže na željo bralcev po izobraževanju. S tem pa je knjižnica še vedno le izposojevališče.

Da bomo imeli sodobno ustanovo, da ne bomo več bela lisa na zemljevidu, je nujna pomoč širše družbene skupnosti. Zagotoviti je treba ustrezne prostore, denarna sredstva in zaposliti potrebno število ljudi. Da bomo pokrili vse kraje v občini, so nujne nove enote, saj bibliobus zaradi zemljepisne lege večine vasi ne pride v pošte. H. Mele

S podelitve priznanj najbolj požrtvovalnim krvodajalcem

Občinsko tekmovanje v prvi pomoči

Republiški odbor Rdečega križa Slovenije, republiška konferenca Zveze socialistične mladine Slovenije in Zveza prijateljev mladine so razpisali tretje republiško tekmovanje ekip prve pomoči mladih članov Rdečega križa — v počastitev kongresov Zveze komunistov in kongresa Zveze socialistične mladine Slovenije.

Občinsko tekmovanje je bilo med tednom Rdečega križa v novi cerkniški telovadnici. S tekmovanjem smo želeli:

- pripomoči k usposabljanju mladih članov in mladine Rdečega križa, da bodo znali preprečiti nesreče in zmanjšati njihove posledice;
- seznanjati mlade člane Rdečega križa s tradicijami partizanske sanitete;
- vzgajati mlade člane in mladino Rdečega križa v duhu patriotizma in socialistične solidarnosti;
- vzpodbujati pri mladih članih Rdečega križa in mladine željo po čimboljšem znanju in obvladovanju iz prve pomoči.

Med mladimi člani je tekmovalo sedem ekip, med mladino pa šest. Častni odbor, v katerem so bili Leon Razdrih, Janez Prarotnik in Edo Lenarčič, je po

končanem tekmovanju razglasil izide. Med mladimi člani je bila prva ekipa osnovne šole Cerknica (7. razred), med mladino pa ekipa Osnovne šole Grahovo (8. razr.) Prve tri v obeh konkurencah so bile nagrajene, vsak udeleženec pa je dobil spominsko značko. Prvovrščene ekipe so že prijavljene za republiško tekmovanje, ki bo 10. junija v Ljubljani.

M. dr. Zadavec

Za večjo požarno varnost

Dejavnost civilne zaščite v Tovarni lesnih izdelkov Stari trg se razširja tudi na področje požarne varnosti. Gasilci smo tudi letos zastavili potrebne ukrepe za varstvo pred požarom, saj je zlasti v suhih spomladanskih dneh nevarnost, da se vname požar. Zato je odbor za splošni ljudski odpor sklenil, naj bi po delovnih enotah še enkrat opozorili in poučili vse zaposlene, kako je potrebno organizirano delati v primeru požara in kako je treba ravnati z gasilnimi napravami, predvsem z aparati za gašenje. To nalogo je prevzel vodja gasilske enote pri

štabu civilne zaščite in se že izvaja. Potreba pa kaže, da bomo morali v prihodnje imeti tudi gasilske vaje, predvsem zato, ker se vedno menjajo tudi člani v gasilskih desetinah.

Usposabljanje novih delavcev, zlasti mlajših, za gasilske večerice pa naj bi bila tudi stalna naloga in skrb v delovni organizaciji. Varnost pred požarom ni stvar samo odgovornih ljudi, organizirati je moramo prav vsi. Organizirani moramo biti tako, da po potrebi hitro in učinkovito ukrepamo. M. Šepc

Prisrčen obisk

Učenci tretjega razreda osnovne šole »11. maj« Grahovo so pisali v Tovarno pohištva Martinjak: »V tem času se učimo o naši občini in o Brestu. Prosimo, če si lahko ogledamo tovarno. Želimo spoznati, kako in kje služi kruh večina naših staršev.«

Seveda so bili z veseljem sprejeti. Po ogledu proizvodnih prostorov je bil z njimi razgovor, v katerem so slišali o vsem, kar jih je zanimalo, pa tudi pogoščeni so bili.

Po obisku so izdali ciklostiran razredni časopis, iz katerega povzemamo le delček napisanega in narisanega. Ena izmed učenk je pa zapisala:

Obiskali smo Tovarno pohištva v Martinjaku. Videli smo, kako nastajajo mize, stoli in drugo pohištvo. Tam delajo naši starši. Tovarna jim daje kruh, katerega smo deležni tudi mi. Vsak je lahko videl koga izmed svojcev; ta očeta, drugi mater ali koga drugega.

Najbolj me je zanimala strojna obdelava lesa. Tam pridejo deske v obdelavo. Najprej jih razrežejo, nato dobijo prve obrise kasnejšega pohištva. Pridne

roke hite, da bo kos kruha čim debelejši in slajši. Delavci imajo normo. Videla sem ljudi, ki so se vsi znojili in prašni kljub težkemu delu šalili in smejali. Šla sem dalje in gledala njihove obraze: mladi, stari, veseli in žalostni so bili.

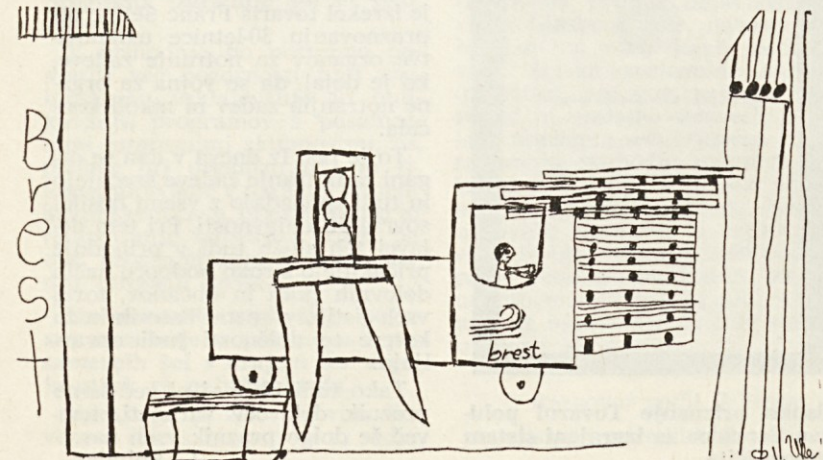
Zagledala sem svojo mamico. Nasmehnila se mi je in mi pomahala, nato pa je nadaljevala z delom.

Šele tu sem videla, koliko truda je potrebno za vsakdanji kruh. Obiska tovarne še dolgo ne bom pozabila.

Ule Bernarda

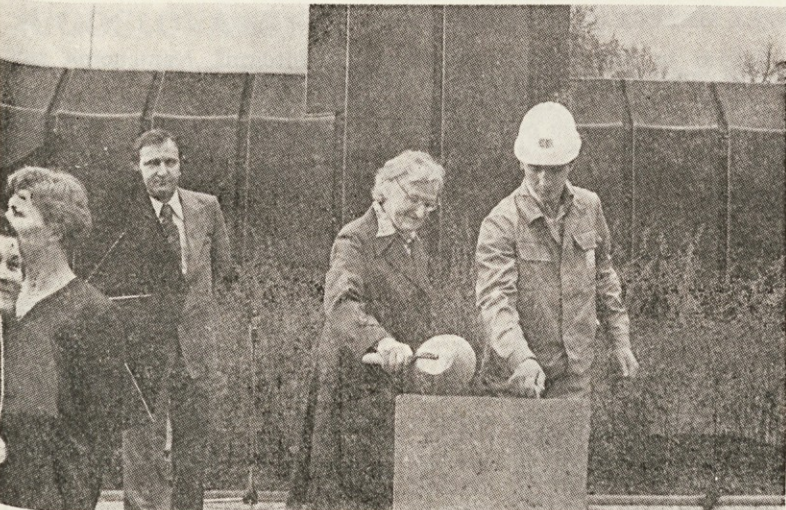
Zapisali so tudi, kaj bi radi delali na Brestu:

- rezal bi les na krožni žagi,
- bil bi direktor ali strojni ključavničar,
- delal bi v mehanični delavnici,
- bila bi tipkarija,
- prodajala bi sok in kavo,
- kuril bi lokomobil,
- bila bi v tapetništvu,
- bil bi v lakirni — tam diši,
- pritiskal bi s pištolo v skaj,
- vozil bi izdelke po vsej naši domovini.

Še tako kot pred stoletji — trgovina s suho robo v našem malem mestu

Ob delavskem prazniku pa je bil postavljen še en nov temeljni kamen — za novo moderno blagovnico

Majski sneg v našem malem mestu

TRIM LIGA V LOŠKI DOLINI

Po šestih mesecih mirovanja in pripravi za novo sezono, se je zopet začela trim liga v malem nogometu v Loški dolini. Ker je bilo v prejšnji sezoni opaziti veliko razliko v kvaliteti moštvev, se je vodstvo trim lige odločilo, da razdeli nastopajoče ekipe v dve skupini. Tako bo odslej tekmovalje v I. in II. skupini. Prvo skupino sestavlja šest najboljših uvrščenih ekip iz prejšnje sezone, drugo pa ostalih šest ekip.

Prav tako bodo nastopala tudi prionirska moštva.

Po odigranem II. kolu je lestvica takšna:

I. LIGA

1. Lož	4
2. Kozarišče	2
3. Iga vas	2
4. Markovec	2
5. Dane	2
6. Stari trg	0

II. LIGA

1. Podcerkev	3
2. Šmarata	3
3. Tirole	2
4. Vrhnika	2
5. Viševak	1
6. Pudob	1

J. Funda

Kmalu višje stanarine in najemnine

Težnja po ohranitvi primerne standarda delovnih ljudi in občanov je v preteklih letih pogojevala politiko nizkih stanarin; s tem pa je bilo preveč zanemarjeno gospodarjenje s stanovanji v družbeni lastnini. Takšno stanje je še bolj utrjevala miselnost, da je stanovanje predvsem socialna dobrina. Nizka stanarina je sicer varovala občanov standard v družbenih stanovanjih, obenem pa jih ni pritegnila k skrbnemu gospodarjenju. Zato hišni sveti in zbori stanovalcev tudi niso v celoti izpolnjevali svojih samoupravljaljskih obveznosti.

Stanarina mora pokrivati amortizacijo stanovanj, normirane in z izkušnjami ugotovljene stroške sprotnega in investicijskega vzdrževanja ter stroške upravljanja stanovanj s pogodbenimi in zakonskimi obveznostmi. Sedanja stanarina pa ne pokriva niti najnujnejših stroškov vzdrževanja in ne zagotavlja enostavne reprodukcije. Zato gradijo nova stanovanja iz sredstev dohodka združenega dela, katerega pa prispevajo v enaki meri vsi zaposleni, ne glede na to, ali so si sami ali pa s pomočjo družbe rešili svoje stanovanjsko vprašanje.

Če hočemo v stanovanjskem gospodarstvu dohiteti zamujeno ter ustvariti pogoje za vsebinsko vključevanje delavca v združenem delu in stanovalca v celoten proces stanovanjske politike — od načrtovanja in gradnje stanovanj, do vzdrževanja stanovanj, moramo zagotoviti gospodarjenje na ekonomskih osnovah. Gospodarjenje na ekonomskih osnovah mora zaživeti na zborih stanovalcev, v hišnih svetih in v samoupravnih interesnih skupnostih. Ekonomska stanarina bo tudi osnova, na kateri bodo stanovalci našli večji neposredni interes in uveljavili svoj vpliv na znižanje stroškov pri gradnji in vzdrževanju stanovanj.

V začetku letošnjega marca je bil podpisan »Dogovor o izvajanju politike cen proizvodov in storitev iz pristojnosti republike in občin v letu 1978«, v katerem je predvideno, da se stanarine v skladu z izhodišči za uveljavljanje ekonomskih stanarin v letu 1978 lahko povečajo z junijem v povprečju za 30 odstotkov.

Pri predlogu za povišanje stanarin se upošteva 18 točk za kotlovnice po odloku, ki ga je spre-

Na rob zimski lesariadi

Odbor za športno rekreacijo se je na enem izmed sestankov odločil, da je pametneje trošiti sredstva za turne izlete (planinske ali smučarske) kot pa sodelovati na drugih smučarskih tekmovanjih, kar postaja zadnja leta ZIMSKA LESARIADA. Za ekipo, ki je nastopila na Soriški planini, bi udeležba na letošnji ZIMSKI LESARIADI na Kaninu stala okrog 20.000 din, če ne upoštevamo izgub dveh delovnih dni, saj sta bila 14. in 15. april pri nas delovna dneva. Razumljivo je, da z organizacijo tekmovanja nastanejo tudi stroški, toda morali bi jih spraviti v stvarne okvire, saj je prijavina v znesku 300 din na tekmovalca daleč previsoka, če upoštevamo, da morajo nastopajoči kriti vse ostale stroške (žičnice, prehrano, prenočišča itd.). Vsiljuje se vtis, da hočejo društva in klubi, ki jih delovne organizacije prosijo za pomoč pri organizaciji, na hiter in lahek način priti do neupravičenega zaslužka.

Videti pa je, da večino delovnih organizacij to prav nič ne moti in se teh tekmovanj udeležujejo ne glede na višino stroškov, kar prav gotovo ni v skladu z novimi smernicami v telesni kulturi.

P. Kovšca

jela skupščina občine Cerknica 31. marca 1977 in je bil objavljen v Uradnem listu SRS št. 12 dne 11. 6. 1977.

Z upoštevanjem tega odloka se bi stanarina za stanovanje, ki je priključeno na kotlovnico, povečala za več kot 30 odstotkov, vendar skupno povišanje stanarine v občini ne sme presegati 30 odstotkov.

V izračunu povišanja stanarine se najprej ugotovi del povišanja na račun dodatnega točkovanja kotlovnice, nato pa se za razliko povečajo vse stanarine v občini. Na centralno kurjavo je priključenih 310 stanovanj. Najprej se številu točk za posamezno stanovanje prišteje 18 točk. Povečanje stanarine na račun dodatnih točk za kotlovnice bo v povprečju za 15,46 odstotkov (za vsako

posamezno stanovanje bo izračun različen), ki se poveča za faktor 1,1917. Tako bo stanarina povečana za stanovanje, ki je priključeno na kotlovnico, za 37,60 odstotka, za vsa ostala stanovanja pa za 19,17 odstotka.

Da bi zavarovali življenjski standard družin z nižjimi prejemki na družinskega člana, je bil že v letu 1977 sprejet odlok o delni nadomestitvi stanarine. Trenutno dobiva delno nadomestitev stanarine 22 družin. Pogoji za pridobitev delne nadomestitve stanarine so bili v letu 1977 posredovani vsem nosilcem stanovanjske pravice. Kdor bo ob povečani stanarini izpolnjeval pogoje, naj čim prej predloži ustrezno dokumentacijo na stanovanjsko skupnost občine Cerknica.

F. Levec

Dovolj pazimo nase?

Na podlagi znanja, ki smo ga dobili z izkušnjami, anketami in preizkusi (Astrand, Hollmann, Cooper in drugi), se s prepričanjem in zaupanjem zavzemamo za redne telovadne vaje in za športno rekreacijo v drugi polovici življenja.

Potrebno pa je, da poznamo pglavitne značilnosti pešanja in staranja. Če namreč vemo, kaj se dogaja v mišicah in v notranjih organih v letih staranja, bomo z večjim razumevanjem delali vse tisto, kar gradi trdno zdravje in telesno sposobnost.

Za staranje in z njim pogojeno postopno upadanje telesne sposobnosti so značilni predvsem naslednji pojavi:

1. Telesna teža polagoma narasča.

2. Mišice slabijo, mišična moč upada, mišična napetost se znižuje; mišice postajajo z leti tudi vidno ohlapne.

3. Del hrustančevine v sklepih in hrbtnici hrupni ali zakosteni. Gibljivost hrbtnice, sklepov in rebrnih stikov se zmanjšuje, prav tako pa se zmanjšuje gibljivost prsnega koša. Bolečine v sklepih pogosto omejujejo razsežnost gibanja.

4. Minutni volumen v delovanju srca pada, pojavlja se popapnenje žil in povišan krvni pritisk. Del žilic — lasnic (kapilar) zakrni.

5. Pljučna kapaciteta pada (v sedmem desetletju življenja znaša v nekaterih primerih samo še polovico).

6. Prebava se slabša, pojavljajo se težave z izločanjem.

7. Prilagoditvene in zazdravitvene sposobnosti organizma se znižujejo.

Pojavi staranja se začnejo pri nekaterih že zgodaj (po 25. letu), pozneje (po štiridesetem letu), zanesljivo pa jih pospešuje fiziološki način življenja: preveč sedenja, enostransko poklicno delo, bivanje v zaprtih (pogosto zakajenih prostorih), napačna prehrana in umetno zatiranje

utrujenosti (preveč poživil), na drugi strani pa premalo telesne dejavnosti, premalo sprostitve, premalo tistega razvedrila, ki ga lahko posredujejo športne igre, smučanje, plavanje, čolnarjenje, izleti, ples, pa tudi šah, karte, družabne igre, petje in podobno.

»Uro vitalnosti« je treba »navijati« vsaj trikrat na teden. To dosežemo najbolj uspešno s tisto posebej priljubljeno dejavnostjo, pri kateri smo z dušo in telesom pri stvari in pri kateri je intenzivnost gibanja (če gre za telesno rekreacijo) tako velika, da se vsaj malo prepotimo.

Kakšen šport za starejše?

Kakšna naj bo športna rekreacija odraslih in starejših občanov, da bi ohranili zdravje in le-tom primerno delovno sposobnost? Predvsem je treba skrbeti za normalno aktivnost notranjih organov. Ponavljamo splošno znano izkušnjo, da zdravje ni odvisno od atletsko razvitih mišic, temveč od srca, mišic, ožilja, dihal, prebavil... Za ohranjanje sposobnosti notranjih organov priporočajo vsi izvedenci dovolj dolgo trajajoče takšne vaje, ki terjajo večje količine kisika (pospešeno utripanje srca, poglobljeno dihanje). Take vaje so: živahna hoja, lahkoten tek, kolesarjenje, plavanje, čolnarjenje, hoja in tek na smučeh in podobno.

Za vsako srce je zelo koristno in celo nujno, da se vsak dan utruji od hoje. Vsak človek bi moral vsak dan prehoditi najmanj pet kilometrov, če si hoče ohraniti zdravo srce. Približno ena ura hoje vsak dan, to bi bil nekakšen minimum gibanja ali celo zdravniški predpis za zdravje. Če se starejši človek, ki se je že deset in več let, kar se gibanja tiče, zanemarjal, odloči za redno športno rekreacijo, je potreben najprej zdravniški pregled in posvet s strokovnjakom. Začeti mora po malem in ne sme pričakovati vidnih uspehov kar čez noč.

P. Kovšca

FILMI V JUNIJU

6. ob 20. uri — ameriški pustolovski film PUSTOLOVŠČINE BELEGA OVČJAKA.
6. ob 20. uri in 4. 6. ob 16. uri — ameriški fantastični film LOGANOV POBEG.
6. ob 20. uri — italijanska drama KARIERA SOBARICE.
6. ob 20. uri — francoski kriminalni film SAM PROTI VSEM.
6. ob 20. uri — ameriški kriminalni film KASKADERJI.
6. ob 20. uri in 11. 6. ob 16. uri — nemški western WINETOW IN APANAČI.
6. ob 20. uri — angleška shrhljivka PODNAJEMNIK.
6. ob 20. uri — ameriška drama ZADNJI MAGNAT.
6. ob 20. uri — mehiška drama DOLINA UBOGIH.
6. ob 20. uri in 18. 6. ob 16. uri — ameriški pustolovski film AVTOCESTA NASILJA.
6. ob 20. uri — ameriški western VSI ZA ELDORADO.
6. ob 20. uri — jugoslovanska drama NORI DNEVI.
6. ob 20. uri — italijanski kriminalni film TELESNI ČUVAJ.
6. ob 20. uri in 25. 6. ob 16. uri — francoska komedija ZOPET SEDMA ČETA.
6. ob 20. uri — ameriški pustolovski film ZA PRGIŠČE DIAMANTOV.
6. ob 20. uri — jugoslovanski psihološki film BEŠTIJE.
6. ob 20. uri — jugoslovanska drama SNEŽNI METEŽ.

Letošnje občinske športne igre mladih

Letos je občinska konferenca Zveze socialistične mladine Slovenije organizirala tradicionalno tekmovanje v počastitev dneva in meseca mladosti.

29. aprila se je 160 mladih zvrstilo v slavnostnem sprevodu, ki ki je v spremstvu godbe na pihala iz Cerknice odšel izpred To-varne pohišstva skozi Cerknico k osnovni šoli, kjer je bila slavnostna otvoritev iger.

Po krajšem kulturnem programu je predsednik občinske konference Drago Frlan v svojem govoru povedal razloge, za preimenovanje tekmovanja za Hri-barjev pokal v občinske športne igre mladih. Poudaril je pomen in vlogo teh iger, ki naj bi zagotavljale množičnost in uveljavljanje interesov mladih na področju telesne kulture, saj je telesna kultura sestavni del razvoja mladega človeka. Naloga mla-

dih je, da se v enotni akciji, skupaj z vsemi delovnimi ljudmi in družbeno-političnimi organizacijami zavzemajo, da ta družbena dejavnost ne bo ločena od dogajanja v družbi, temveč bo njegov sestavni del.

Tekmovanja v košarki, kegljanju, namiznem tenisu, streljanju, šahu, malem nogometu in krosu so se vrstila ves mesec maj v tovariškem in športnem duhu. Kljub težavam zaradi slabega vremena so tekmovanja uspela.

Na igrah je sodelovalo enajst osnovnih organizacij, ki so se takole uvrstile:

Skupna uvrstitev (mladinci in mladinke):	
1. Grahovo	267
2. Loška dolina	249
3. Cerknica	239
4. Brest	212

5. V. P. Bloke	141
6. Dol. jezero	137
7. Kovinoplastika	126
8. Osn. šola Cerknica	93
9. Nova vas	54
10. V. P. Rakek	32
11. V. P. Postojna	15

Skupna uvrstitev — mladinci

	točk
1. Loška dolina	141
2. V. P. Bloke	141
3. Grahovo	133
4. Cerknica	125
5. Brest	121
6. Kovinoplastika	108
7. Dol. jezero	97
8. Osn. šola Cerknica	36
9. V. P. Rakek	32
10. Nova vas	29
11. V. P. Postojna	15

Skupna uvrstitev — mladinke

1. Grahovo	134
2. Cerknica	114
3. Loška dolina	108
4. Brest	91
5. Osn. šola Cerknica	57
6. Dol. jezero	40
7. Nova vas	25
8. Kovinoplastika	18

B. Ferfila

ŠALA MESECA

Tokrat je šalo meseca prispeval naš fotograf. Namenoma smo gornjo sliko pustili brez podpisa ali komentarja.

Podpis oziroma komentar prepuščamo vam. Zato prosimo bralce, da nam do 22. junija pošljete čimveč duhovitih podpisov k tej sliki. Najboljše bomo seveda objavili, najbolj duhovitega pa nagradili s knjigo, ki jo bomo izbrali iz zakladnice svetovne humoristične književnosti.

REŠITEV NAGRADNE KRIŽANKE IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE

IZID NAGRADNEGA ŽREBANJA

Tokrat se je na nagradni razpis odzvalo 81 vnetih reševalcev križank. Med njimi je komisija izbrala naslednje nagrajence:

150 din prejme Roman Švigelj — Tovarna pohišstva Martinjak; po 100 din Irena Premrov, Martinjak 42, 61380 Cerknica in Viktorija Simčič, Nova vas 52, 61385 Nova vas; po 50 din Ivanka Rožanc — Tovarna pohišstva Cerknica, Antonija Sparemblek, Dol. vas 26,

61380 Cerknica in Nevenka Jerman, Martinjak 52;

po 20 din pa Sebastijan Prijatelj, Vrtna ulica 8 61381 Rakek, Irena Krajc, Dol. vas n. h., Ivana Kovačič, Gor. Otave 1, 61382 Begunje, Janez Mekinda, Videm 18, 61380 Cerknica in Mateja Lah, Cesta 4. maja 92, Cerknica.

Nagrajencem iskreno čestitamo!

Nagrade lahko dvignejo v blagajni Skupnih dejavnosti, ostalim pa jih bomo poslali po pošti.

OBVESTILO

Vabimo vse maturante 3.a, 3.b in 4. razreda — letnik 1947/48 — nižje gimnazije Stari trg pri Ložu na tovariško srečanje ob 30-letnici opravljanja male mature.

Srečanje bo v soboto, 24. junija 1978 ob 18. uri v »Gostišču Snežnik« v Kozariščah.

Pripravljalni odbor

Trim kegljanje

Ekipno tekmovanje med temeljnimi organizacijami je končano, zato objavljamo končni vrstni red:

1. TPC I. (2382)
2. TIP I. (2358)
3. TIP II. (2314)
4. SD I. (2312)
5. TPM I. (2283)
6. TP Jelka (2150)
7. TPM II. (2150)
8. TPC II. (1980)
9. SD II. (1926)
10. TPM III. (1822)
11. TLI (1766)

Končano je tudi posamično tekmovanje.

Med moškimi so dosegli nad 800 kegljev:

1. Založnik Tone, (TIP) 865
2. Gornik Franc, (TPC) 843
3. Kos Jože, (TPC) 835
4. Ris Ludvik, (TIP) 829
5. Miklič Tone, (TPM) 824
6. Lavrenčič Ivan, (SD) 800

Uvrstitev žensk:

1. Pokleka Dragica, (SD) 376
2. Frim Marta, (SD) 352
3. Pantar Dragica, (SD) 324
4. Turk Anica, (SD) 315
5. Turšič Breda, (SD) 276

Letošnji prvaki Bresta so dobili pokale, ostali najboljši pa plakete. S svečano podelitvijo teh priznanj se je končalo trim tekmovanje preteklega kegljaške sezo-

ne, ki je dokazalo, da je kegljanje med Brestovci priljubljeno in ima množično podlago.

P. Kovšca

USPEH NA POSTOJNSKIH IN LJUBLJANSKIH ULICAH

O šolskem delu, pa tudi o izvenšolskih dejavnosti še edinega preostalega dislociranega oddelka tehniške srednje šole, ki deluje v Cerknici, smo žal (pre)malobveščeni.

Zato nas je prav presenetil lep uspeh, ki so ga nedavno dosegli dijaki-tekači iz tega oddelka. Na vsakoletnem teku po postojnskih ulicah, ki ga ob praznovanju občinskega praznika prireja šolsko športno društvo gimnazije v Postojni, so v svoji — najtežavnejši — kategoriji štafetnega teka zmagali pred vsemi srednješolskimi moštvi Notranjske in Primorske.

Se večji uspeh pa so dosegli na vsakoletni najbolj množični slovenski atletski prireditvi ob Dnevu zmage v Ljubljani, ko so v štafetnem teku 3×1000 m po ljubljanskih ulicah zasedli odlično tretje mesto pred številnimi vrstniki iz vse republike.

KOŠARKARSKA TRIM LIGA V CERKNICI

V skladu s poudarjeno množičnostjo v telesni kulturi so se člani košarkarskega kluba v Cerknici letos odločili, da organizirajo za vse, ki igrajo košarko, trim ligo. Podobno tekmovanje je ta klub organiziral tudi poleti lani. V letošnji ligi, ki se je začela v aprilu in končala 20. maja, je igralo 95 igralcev, predvsem mladincev. Tudi letošnje tekmovanje je dokazalo, da so v novi telesni kulturi uspešne tudi take oblike, ki privabljajo in motivirajo k večjemu številu aktivnih v telesni kulturi.

V trim tekmovanju so igrali tudi člani ekipe, ki se pripravljajo na začetek tekmovanja, katerega je organiziral območni odbor za vrhunski šport Notranjske.

KONČNA LESTVICA

1. VIDEM	7:7:0 +45 14
2. NOTRANJSKA	7:5:2 +15 10
3. GRAHOVO	7:4:3 +16 8
4. MALA GASA	7:4:3 +5 8
5. PEŠČENK	7:3:4 +5 6
6. KAMNA GORICA	7:5:2 -12 4
7. C. 4. MAJA	7:5:2 -37 4
8. BEGUNJE	7:1:6 -35 2

T. Urbas

Naši upokoјenci

27. marca 1978 je odšel iz To-varne pohišstva Martinjak invalidsko v pokoj naš delavec Jože Zgonc.

V naši tovarni je bil zaposlen od 1. 1. 1947. leta. Delal je na različnih delovnih mestih v strojnih oddelkih. V pokoj je odšel kot delavec na skladišču surovin.

*

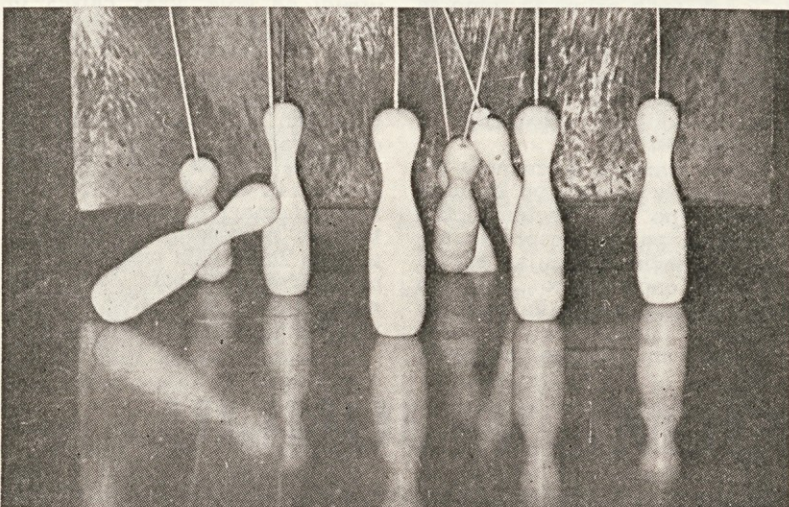
27. februarja 1978 je bil invalidsko upokoјen naš delavec Ludvik Turšič. V Tovarni pohišstva Martinjak je bil zaposlen od 18. 1. 1954. leta. Delal je na različnih delovnih mestih v strojnih oddelkih. V pokoj je odšel kot transportni delavec v embalaži.

*

7. maja 1978 je bila starostno upokoјena naša delavka Antonija Baraga. V Tovarni pohišstva Martinjak je bila zaposlena od 9. 4. 1947. leta. Delala je na različnih delovnih mestih. V pokoj je odšla kot delavka pri čepilnem avtomatu.

Vsem skupaj se delovni kolektiv zahvaljuje za njihov trud in ustvarjalnost pri delu ter jim želi še mnogo zdravih let!

Kolektiv TOZD
TP Martinjak

ZADNJA NOVICA

Selekcija pionirk Notranjske v košarki iz osnovnih šol Ilirska Bistrica, Postojna, Cerknica, Logatec in Vrhnika si je 25. maja priborila drugo mesto v Sloveniji, kar je velik uspeh v tej prednostni panogi.

BRESTOV OBZORNIK — glasilo delovne skupnosti Brest Cerknica n. sol. o. Glavni in odgovorni urednik Božo LEVEC. Ureja uredniški odbor: Franjo GAGULA, Vojko HARMEL, Mate JAKOVAC, Božo LEVEC, Danilo MLINAR, Leopold OBLAK, Janez OPEKA, Tomaž STROHSACK, Andrej SEGA, Miha SEPEC, Franc TRUDEN, Zeln ZEMLJAK in Viktor ŽNIDARŠIČ. Foto: Jože ŠKRLJ. Tiska Železniška tiskarna v Ljubljani. Naklada 2800 izvodov.

Glasilo sodi med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov (mnenje sekretariata za informiranje izvršnega sveta SR Slovenije št. 421-1/72 z dne 24. oktobra 1974).